

Spretni prstki

**Dejavnosti za spodbujanje grafomotorike in fine motorike
pri predšolskih otrocih**

Smernice za starše

Priročnik je nastal v okviru seminarske naloge pri predmetu *Interaktivno in okoljsko pogojene učne težave*

Avtorice: Nina Fricelj, Natalija Golob, Mateja Podgorelec in Petra Suhoveršnik,
4. letnik specialne in rehabilitacijske pedagogike

Ilustrirali Natalija Golob in Petra Suhoveršnik

Mentorica: dr. Milena Košak Babuder

April, 2020

Kazalo

I. Dragi starši	3
II. Napotki za delo	4
III. Pregled dejavnosti	5
IV. Fina motorika	6
<i>Prestavljanje in razvrščanje</i>	6
<i>Pregneti in oblikuj</i>	7
<i>Zlaganje in sestavljanje</i>	8
<i>Prelivanje in presipanje</i>	9
<i>Rezanje in lepljenje</i>	10
<i>Posnemanje šivanja in nizanje</i>	11
<i>Druge finomotorične spretnosti</i>	12
V. Grafomotorika	14
<i>čėčkanje</i>	14
<i>Risanje ali pisanje po velikih površinah</i>	15
<i>Risanje ali pisanje po zraku</i>	16
<i>Risanje ali pisanje v različni material</i>	17
<i>Obrisovanje</i>	18
<i>Grafomotorične vaje</i>	19
<i>Funkcionalno pisanje (osmišljeno pisanje)</i>	20
VI. Literatura	22
VII. Priloge	23

Dragi starši

Ali opazate, da vaš otrok:

- potrebuje več časa za izvedbo dejavnosti,
- hitro izgubi pozornost,
- je bolj neroden oblačenju, zapenjanju gumbov, zapiranju zadrg,
- se težje sam obuže in zaveže vezalke,
- je bolj neroden pri hranjenju,
- ima težave pri rezanju in lepljenju,
- se izogiba športnih in ustvarjalnih dejavnosti,
- težje dobi prijatelje?

Ti znaki lahko nakazujejo, da imaš vaš otrok **težave z motoriko, še zlasti s fino motoriko**. To pomeni, da bo za uspeh potreboval le nekoliko več aktivnosti za spodbujanje razvoja motorike, potrpežljivosti in empatije.

Fina motorika opredeljuje vse drobne gibe mišic prstov, zapestja in je nujno potrebna, da lahko otrok uspešno manipulira s predmeti in skrbi sam zase (se oblači, zapenja gumbe, zadrgo ...).

S fino motoriko je neposredno povezana tudi **grafomotorika**, to je spretnost držanja pisala ter zapisovanja črk, besed in stavkov.

Vse to je za otroka zelo pomembno! Otrok z dobro razvitimi finomotoričnimi spretnostmi se lažje vključuje v vsakodnevne dejavnosti, samostojneje skrbi zase, se igra in uči. Od tega, kako ima otrok razvite finomotorične spretnosti, je tudi odvisno, kako bo kasneje **uspešen v šoli**. Velik del pouka v šoli namreč zahteva uporabo finomotoričnih spretnosti (rezanje s škarjami, lepljenje, risanje, barvanje, pisanje), od njih pa je odvisna tudi spretnost pisanja, velikost in položaj črk, hitrost in čitljivost zapisa ter drža pisala. Vse to bo vplivalo na to, kako se bo otrok učil, na njegov uspeh in motivacijo, posledično pa bo oblikovalo tudi njegovo samopodobo.

Zato je pomembno, da spodbujamo razvoj finomotoričnih spretnosti ter grafomotorike pri otrocih z različnimi dejavnostmi. Nekaj jih predstavljamo v nadaljevanju.

Napotki za delo

KAKO DELATI S PREDŠOLSKIM OTROKOM, KI IMA TEŽAVE Z MOTORIKO?

- Bodite prijazni, empatični in vztrajni.
- Bodite potrpežljivi.
- Zahtevne dejavnosti poenostavite in razdelite na več korakov.
- Zagotovite dovolj vaj in ponavljanja.
- Vaje za razvijanje različnih spretnosti naj bodo čim bolj razgibane in aktivne.
- Spodbujajte ga in mu podajte povratno informacijo.
- Otroka pohvalite.
- Motivirajte ga s tistim, kar mu je všeč.
- Upoštevajte otroka, njegove želje in interese.
- Izkoristite pomoč starejših otrok, bratov, sester, sosedov ...

KAKO NAJ PRIPRAVIM DEJAVNOSTI ZA SPODBUJANJE FINE MOTORIKE IN GRAFOMOTORIKE?

Vaje fine motorike lahko spodbujate v vsakodnevnih dejavnostih. Otrok naj vam pomaga pri **delu doma** (pobere peške iz jabolka, s ščipalkami pritrdi perilo, mesi testo ...). Prav tako spodbujajte čim večjo **samostojnost pri oblačenju** (zapenjanje gumbov, zapenjanje zadrge) in **hranjenju** (otrok naj si npr. sam namaže maslo na kruh). Za izvedbo finomotoričnih gibov je pomembna tudi moč prstov in roke, zato naj se otrok veliko giba in telovadi.

Posamezne naloge prilagodite zmožnostim otroka; naloga naj ne bo prelahka, saj bo otroku tako nezanimiva, a tudi ne pretežka, saj mora otrok dobiti občutek uspeha. Težavnost lahko stopnjujete s ponujanjem vedno manjšega in drobnega materiala (manjše kocke, fižolčki, drobne perlice) ali dodajanjem orodja, ki ga mora otrok uporabljati (npr. pinceta, žlica, palčke). Pri nalogah otroka spodbujajte, naj material razvršča glede na barvo, velikost, obliko, saj bo otroku delo tako bolj zanimivo.

Pri grafomotoričnih dejavnostih otroku najprej ponudite večje površine, kjer lahko izvaja gibe s celo roko, in površine postopoma zmanjšujte. Najprej otroku ponudite debelejša in bolj mastna pisala, ki jih postopoma zamenjajte s tanjšimi in bolj suhimi, ki omogočajo bolj natančne gibe.

Pregled dejavnosti

DEJAVNOSTI ZA RAZVIJANJE FINE MOTORIKE

V nadaljevanju so predstavljene nekatere ideje za razvijanje različnih finomotoričnih spretnosti. Dejavnosti so razvrščene v sedem področij in za vsako področje je izpostavljena po ena konkretna dejavnost in zanjo potreben material. K vsaki dejavnosti oziroma k vsakemu področju so predstavljene še druge dodatne možnosti za razvijanje podobnih finomotoričnih spretnosti.

1 Prestavljanje in razvrščanje

2 Trganje, gnetenje in oblikovanje

3 Zlaganje in sestavljanje

4 Prelivanje in presipanje

5 Rezanje in lepljenje

6 Posnemanje šivanja in nizanje

7 Druge finomotorične spretnosti

DEJAVNOSTI ZA RAZVIJANJE GRAFOMOTORIKE

Spodbujanje grafomotorike naj bi potekalo skozi osmišljene dejavnosti z veliko konkretizacije in ponavljanja. V nadaljevanju so grafomotorične dejavnosti razdeljene v sedem področij in za vsako področje je podan opis primera konkretne dejavnosti z dodanimi še drugimi možnostmi za podobne vaje.

1 Čečkanje

2 Risanje ali pisanje po velikih površinah

3 Risanje ali pisanje po zraku

4 Risanje ali pisanje v različni material

5 Obrisovanje

6 Grafomotorične vaje

7 Funkcionalno pisanje (osmišljeno pisanje)

Fina motorika

Prestavljanje in razvrščanje

SLADOLEDAR

Pripomočki:

- priloga št. 1
- 15 zamaškov
- barvni cofki/kroglice

Potek:

Natisnite ali preišite prilogo. Na mesta sladolednih kepic nalepite zamaške. Glede na dano predlogo kombinacij barv sladolednih kepic mora otrok, ki je v vlogi sladoledarja, sam oblikovati željen sladoled za kupca tako, da razvrsti barvne cofke/kroglice v ustrezen zamašek. Prilogi so dodani sladoledi, ki jim lahko sami ali skupaj z otrokom določite še svoj barvni vzorec. Otrok lahko cofke/kroglice prestavlja s prsti, lahko pa to naredi s pinceto ali z žličko.

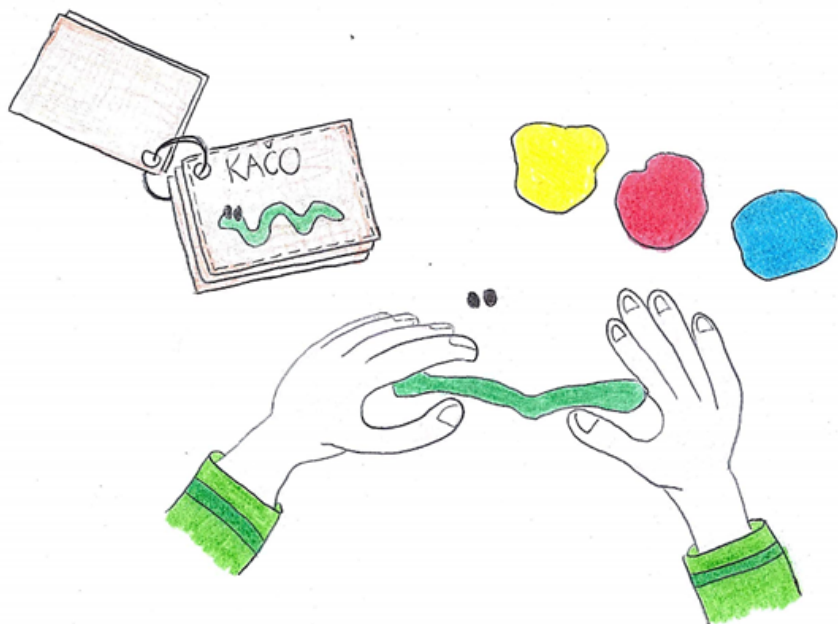
DODATNE MOŽNOSTI

Bodimo ustvarjalni in izvirni pri uporabi različnih naravnih (storži, drevesni listi, kostanji, želodi, polžje hišice, semena ...) ali umetnih (gumbi, zamaški, sponke, flomastri, žetoni, frnikule, kroglice iz plastelina ...) materialov in tako ustvarimo še druge priložnosti in dejavnosti prestavljanja in razvrščanja za otroka. Otrok lahko razvršča materiale glede na različne kategorije (barva, velikost, oblika, zaporedje barv ...). Za povečanje težavnosti lahko otroku poleg povečanja števila različnih kategorij ponudimo tudi različna orodja, na primer pinceto, ščipalke ali palčke, s katerimi mora prestavljati predmete.

Fina motorika

Trganje, gnetenje in oblikovanje

PREGNETI IN OBLIKUJ

Pripomočki:

- priloga št. 2
- plastelin

Potek:

Natisnite prilogo (lahko jo otroku pokažete tudi preko računalnika, telefona ipd. ali pa jo za večkratno uporabo natisnjeno in izrezano plastificirate. V slednjem primeru lahko kartice tudi preluknjate in zvežete z vrvico ali združite z obročkom za ključe). Otroku dajte predloge in plastelin, s katerim mora oblikovati dane oblike. Pri tem lahko upošteva tudi barve.

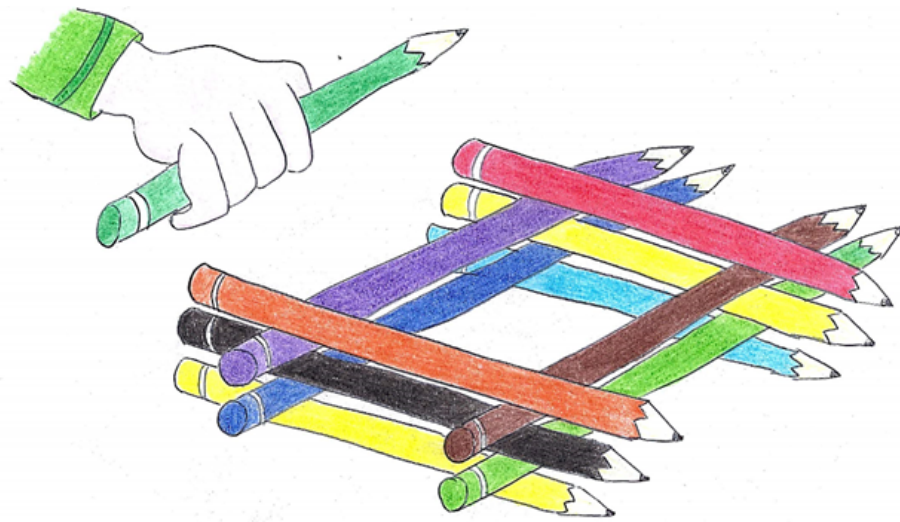
DODATNE MOŽNOSTI

Otrok lahko oblikuje tudi iz gline, slanega testa, sladkega testa ali različnih drugih umetnih mas, ki jih lahko prilagajamo tudi s teksturo (suha, mokra, lepljiva), in tako še bolj spodbujamo otrokov senzorični razvoj. Otrok lahko trga, gnete, stiska in oblikuje tudi druge materiale, npr. papir, časopis, alufolijo, celofan, krep papir, kinetični pesek, sluz, vato in različne gobe. Tudi pri tovrstnih dejavnostih smo lahko zelo izvirni in zabavni ter izvedemo dejavnosti z manj pogostimi materiali, npr. se igramo molzenje krave s pomočjo stiskanja prstov lateks rokavice, kjer vsakemu prstu s šivanko naredimo luknjico. Spretnost oblikovanja lahko zelo priročno urimo tudi skupaj z usvajanjem črk, ki jih otrok oblikuje iz plastelina, mehke žice ipd.

Fina motorika

Zlaganje in sestavljanje

ŠTIRISTRANI STOLP

Pripomočki:

- kakršna koli pisala

Potek:

Otrok naj poskuša postaviti čim višji štiristrani stolp iz pisal, kot je prikazano na sliki.

DODATNE MOŽNOSTI

Pri dejavnostih zlaganja in sestavljanja najpogosteje uporabljamo različne kocke ali konstrukcijske igrače, lahko pa uporabimo tudi domine, posodice, sestavljanke ali pa kot opisano v zgornjem primeru, to počnemo z drugimi vsakodnevnimi pripomočki in tako še bolj popestrimo učenje zlaganja in sestavljanja.

Fina motorika

Prelivanje in presipanje

ČAJANKA

Pripomočki:

- večji vrč ali lonček
- več različnih manjših lončkov
- voda

Potek:

Z otrokom se igrajte čajanko. Najprej ga spodbudite, da vsakemu udeležencu (lahko tudi plišastim ali drugim igračam) dodeli svoj lonček (lahko po danem kriteriju, npr. barvi), nato pa goste postreže s čajem (v konkretnem primeru z vodo, lahko pa jo seveda nadomestimo tudi z drugo tekočino). Ob dejavnosti z otrokom razvijamo tudi simbolno igro.

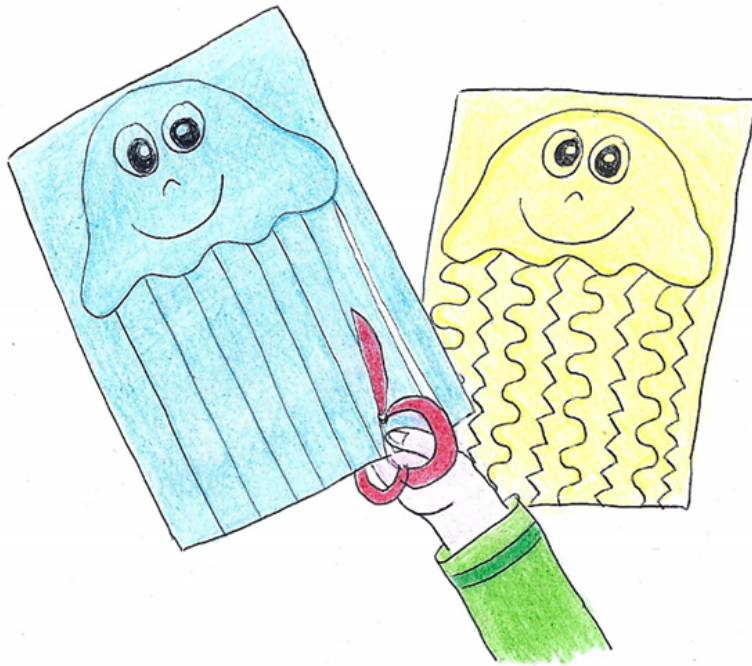
DODATNE MOŽNOSTI

Z otrokom se lahko igramo na podoben način tudi kuhanje ali postavljanje gradov iz peska. Otroke lahko spodbudimo, da igra poteka med sorojenci ali vrstniki. Dejavnosti prelivanja in presipavanja lahko otrok izvaja tudi samo s prelivanjem ali presipavanjem različnega (vedno manjšega) materiala iz ene v drugo posodico (npr. zamaški, gumbi, želodi žetoni, fižol, koruza, semena, pesek, mivka, voda ...). Posodici v tem primeru postopoma vedno bolj oddaljujemo. Dejavnost lahko otežimo z uporabo pripomočkov npr. žlic, zajemalk ali manjših lončkov, s katerimi otrok meša in prestavlja materiale.

Fina motorika

Rezanje in lepljenje

HOBOTNICA IN NJENE LOVKE

Pripomočki:

- priloga št. 3
- škarje

Potek:

Posamezno prilogo hobotnice natisnite in jo ponudite otroku skupaj s škarjami. Otrok mora po črtah hobotnicam izrezati lovke. Hobotnici brez narisanih lovk lahko sami dorišete želeni vzorec ali pa to možnost ponudite otroku.

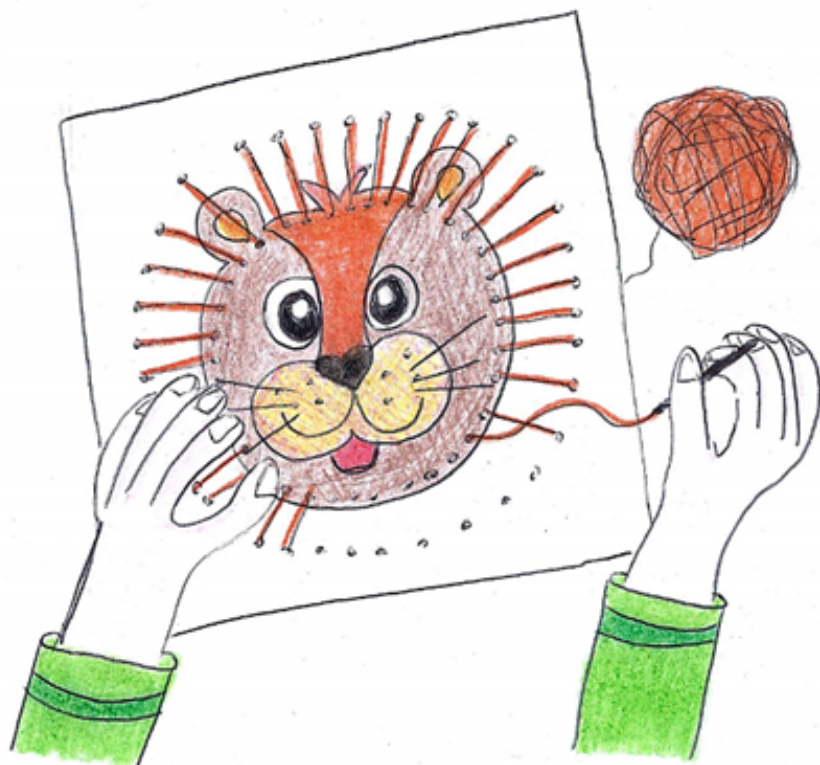
DODATNE MOŽNOSTI

Otoku narišimo ali natisnimo čim več raznolikih vzorcev, oblik oziroma nalog, preko katerih bo lahko uril rezanje in s tem fino motoriko. Dejavnosti rezanja lahko popestrimo z menjavo pripomočka za rezanje (valovite škarje, top nož ...) ali materiala (trši papir, plastelin, stiropor, maslo, pena ...). Pri lepljenju bodimo ustvarjalni in otroku ponudimo različne naravne in tudi umetne materiale (drevesni listi, kamenčki, vejice, semena, časopisne kroglice, odpadna embalaža, koščki slamice ...). Dobro je, da dejavnosti niso same sebi namen ter da otrok z njimi dobi tudi končni izdelek, saj bo to zanj bolj motivirajoče.

Fina motorika

Posnemanje šivanja in nizanje

LEVČKOVA GRIVA

Pripomočki:

- priloga št. 4
- trši karton
- škarje
- flomaster
- lepilni trak
- vrvica

Potek:

Natisnite ali preišite prilogo ter jo nalepite na trši karton. Levčku dorišite še brke. Lahko natisnete brezbarvno predlogo in otrok sam pobarva narisane levčka. Na robu glave in okoli nje s škarjami naredite enakomerno razporejene luknjice. Otroku ponudite kartonasto predlogo in vrvico, s katero naj po vašem vzoru levčku naredi grivo. Na tak način bo otrok posnemal dejavnost šivanja. Vrvico lahko na koncu nekajkrat oblepite z lepilnim trakom ali pa nanjo navežete palčko in s tem preprečite cefranje, hkrati pa olajšate vtikanje vrvice v luknjice.

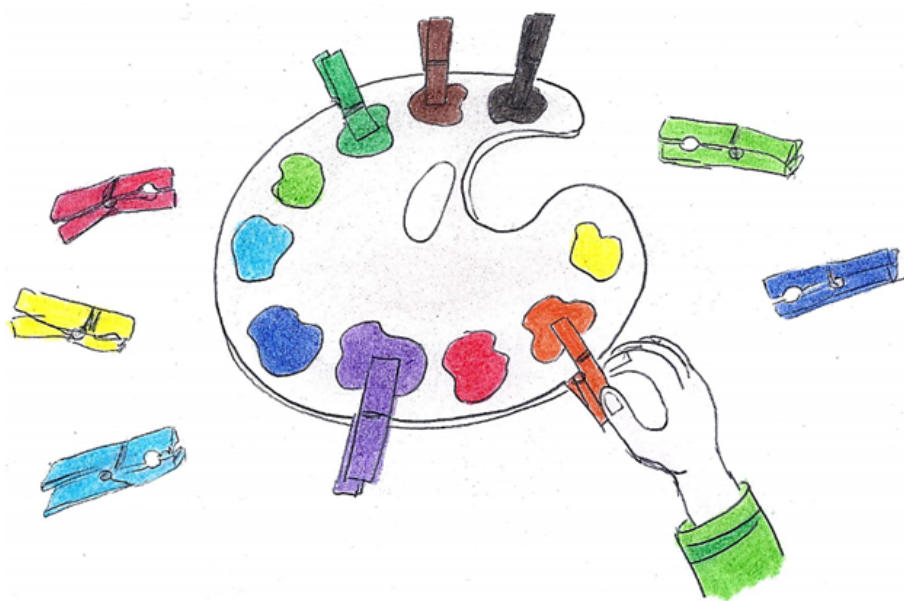
DODATNE MOŽNOSTI

Otrok lahko razvija fino motoriko tudi preko drugih dejavnosti posnemanja šivanja na različnih lesenih ali kartonastih predlogah. Pretika lahko z različnimi vrvicami, volno ali pa celo z vezalkami. Dejavnost šivanja lahko otrok malce drugače posnema tudi s prepletanjem raznih trakov (narezani iz papirja ali darilni trakovi). Dejavnosti nizanja so vsem precej znane, vendar bodimo pri tem izvirni z uporabo različnih materialov (perlice, surove testenine, gumbi, narezane slamice, obročki iz kartona, tulci različnih dimenzij ...) in tako naredimo te dejavnosti zanimive in motivirajoče za otoka. Ne pozabimo, da lahko otrok niza predmete tudi na različne palčke, ne le na vrvice.

Fina motorika

Druge finomotorične spretnosti

SLIKAR

Pripomočki:

- priloga št. 5
- škarje
- barvne ščipalke

Potek:

Natisnite ali preišite prilogo in obrežite slikarsko paletto. Otrok mora barvne ščipalke pritrditi na ustrezno barvo na paleti. Če nimate barvnih ščipalk, jih lahko preprosto na enem delu pobarvate sami. Sami ali z otrokom lahko pobarvate tudi drugačen barvni vzorec na priloženi brezbarvni paleti. Z opisano dejavnostjo bo otrok uril pincetni prijem, prepoznavanje barv, vidno zaznavanje in razlikovanje ter vidno motorično koordinacijo. Dejavnost lahko otežite z večjim številom barv, z barvami, ki so si podobne (različne nianse), z manjšimi ščipalkami ali s ščipalkami z močnejšo vzmetjo.

DODATNE MOŽNOSTI

Otrok lahko uri pincetni prijem tudi s pripenjanjem oblačil (lahko tudi oblačil igrač) s ščipalkami na vrstico ali stojalo za obešanje perila, s prijemanjem ali prestavljanjem cofkov s ščipalkami, z odklepanjem različnih ključavnic itd. Za urjenje drugih specifičnih finomotoričnih spretnosti lahko otrok zabija žeblice (z roko, kladivom ali kamnom v plastelin ali stiropor), zapenja in odpenja gumbe in zadrge, oblači igrače in sebe, pritrjuje pokrove in zamaške na ustrezne posodice, pripenja lasnice (špangice) in frizira (igrač), natika čim več elastik na storž ali drug predmet, tiska z improviziranimi žigi (iz krompirja, plutovinastih zamaškov ipd.), pritrjuje materiale na table z žeblički ali magneti, meče in lovi različne žoge ter se igra različne igre s prsti (Ena račka, En kovač, oponašanje igranja klavirja, tipkanje po tipkovnici, masiranje, pritiskanje na gumbe ipd.).

Fina motorika in grafomotorika

Dejavnosti lahko povezujemo med seboj in tako hkrati urimo več finomotoričnih in grafomotoričnih spretnosti znotraj ene dejavnosti, npr. pri dejavnosti sladoledarja razvrščajo barvne kroglice, ki jih otrok prej oblikuje iz plastelina, pri dejavnosti čajanke otrok prej razvršča lončke po barvi ali obliki, otrok sam pobarva slikarsko paletu ali sladoledno predlogo po lastni izbiri barv, sam izreže trakove za pretikanje ali slamice za natikanje na vrvico itd.

Pri razvijanju predpisalnih in pisalnih spretnosti je potrebno posebno pozornost nameniti tudi:

- PRAVILNEMU POLOŽAJU SEDENJA IN
- PRAVILNEMU PRIJEMU PISALA.

PRAVILEN POLOŽAJ SEDENJA

Otrok naj:

- glavo drži pokonci,
- roko, s katero ne piše, nasloni na mizo (in si po potrebi z njo pomaga pri držanju lista papirja),
- hrbet nasloni na naslonjalo stola,
- s stegni počiva na sedalni ploskvi,
- kolena upogne pod pravim kotom,
- se dotika tal s celimi stopali. Če otrok ne doseže tal s celimi stopali, mu pod nogo namestimo podstavek (npr. pručko).

PRAVILEN PRIJEM PISALA

Otrok naj:

- ima roko, s katero piše, položeno do komolca na mizi in jo premika v komolcu in rami,
- pisalo drži približno 2 prsta nad konico s palcem in kazalcem, pisalo naj počiva na sredincu,
- pisalo drži rahlo in sproščeno.

Otroku moramo zagotoviti možnost uporabe raznolikih pisal, če je treba, pa ponudimo tudi nastavke za pisala.

Grafomotorika

Čečkanje

SKRIVNOSTI ODTISI

Pripomočki:

- različni majhni predmeti
- list papirja
- svinčnik ali barvice različnih barv

Potek:

Otrok naj doma poišče čim več različnih majhnih predmetov, ki nimajo popolnoma gladke površine (npr. kovanec, morske školjke, ključi ...) in jih prinese na mizo. Nanje naj nato položi list papirja tako, da se bo dobro oprijemal predmetov. Otrok naj v roko vzame svinčnik ali barvico in s konico čečka oziroma barva po papirju, pod katerim so predmeti. Med barvanjem bodo sproti nastajali odtisi teh predmetov. Pri tem je pomembno, da otrok ne pritiska premočno s konico pisala, saj se lahko list strga ali močna sled svinčnika oz. barvice prekrije vzorec, ki ga pušča predmet pod papirjem. Če se otroku papir ali predmeti med barvanjem oz. čečkanjem preveč premikajo, mu lahko pomagamo tako, da papir ali predmet pritrdimo z lepilnim trakom. Otrok lahko po končanem čečkanju predmete vzame izpod lista papirja in jih primerja z odtisi. Tako lahko ugotavlja, kateri odtis pripada kateremu predmetu. Pri iskanju parov predmetov in njihovih odtisov lahko za popestritev dejavnosti sodelujete tudi starši ali otrokovi sorojenci.

DODATNE MOŽNOSTI

Dejavnost lahko izvajate tudi tako, da otrok hodi po stanovanju z listom papirja in barvico oz. svinčnikom v rokah ter išče hrapave (lahko tudi velike) predmete ali površine na predmetih. Ko najde tak predmet (npr. radiator, napis na hladilniku, okvir slike, ključ v vratih, ključavnica ...), naj otrok nanj položi papir in izvede postopek s čečkanjem po papirju, pod katerim je predmet. Dejavnost lahko izvedete tudi zunaj tako, da učenec hrapave površine išče v naravi (npr. deblo, drevesni list, cvet ...). Dejavnost lahko priredimo tudi kot tekmovanje – npr. otrok in njegovi prijatelji na znak »tri, štiri, zdaj« začnejo iskati predmete, ki bi jih lahko "odtislili", po stanovanju/dvorišču/v gozdu/na travniku. Zmaga tisti, ki uspe v določenem času (npr. v 5 minutah) na en list papirja dobit čim več različnih odtisov s čečkanjem preko predmetov. Lahko se tekmovanje nadaljuje tako, da si sodelujoči med seboj zamenjajo liste z odtisi in morajo poiskati, kateri odtis pripada kateremu predmetu.

Grafomotorika

Risanje ali pisanje po velikih površinah

SLIKA VELIKANKA

Pripomočki:

- krede in asfalt oz. velika hrapava površina ali
- voščenske in velik list papirja (plakat, več skupaj zlepljenih listov starega koledarja)

Potek:

Otrok naj s kredami na asfalt ali z voščenkami na velik list papirja nariše veliko risbo, tako da na koncu ostane čim manj praznega prostora. Risbo naj tudi pobarva. Za temo, kaj narisati, je najbolje upoštevati otrokova interesna področja (npr. nariše lik iz svoje najljubše pravljice/risanke, svojo najljubšo žival, vzornika, npr. igralca, športnika ...). Lahko v reviji, časopisu ali v družinskem albumu poišče fotografijo, ki jo potem »poveča« tako, da jo nariše kot sliko velikanko na asfalt ali na velik list papirja. Če otrok že pozna in piše črke, se lahko pod sliko velikanko tudi podpiše s svojim imenom. Ob sliko lahko tudi napiše naslov ali kratko zgodbo, ki jo slika prikazuje.

DODATNE MOŽNOSTI

Poleg narisanih elementov lahko otroka spodbudimo, da poišče različne naravne (npr. drevesne liste, plodove, travo ...) in umetne (npr. vezalke, čevlje, kose oblačil, grablje, metle ...) materiale in jih uporabi kot del slike velikanke (npr. da z njimi obleče narisane osebe ...). Otroku lahko vnaprej napišemo kratko besedilo (npr. kratko zgodbo/pesem), on pa to prepíše na veliko površino. Lahko vnaprej sestavimo navodilo za risanje, otrok pa po tem navodilu nariše sliko velikanko.

Grafomotorika

Risanje ali pisanje po zraku "UGANI, KAJ SEM NARISAL/NAPISAL"

Potek:

Za izvedbo dejavnosti sta potrebni vsaj 2 osebi (ena riše/piše, druga pa ugiba). Otrok naj si prvi izmisli 1 besedo, ki poimenuje npr. rastlino, žival, poklic, nato pa jo nariše s prsti po zraku. Druga oseba mora ugotoviti, kaj je otrok narisal. Ugiba toliko časa, dokler besede ne ugane. Otrok ne sme govoriti, lahko pa nebesedno pokaže (npr. prikima/odkima), ali je odgovor pravilen ali ne. Če ugibajoči ne ugane v dveh minutah, kaj je otrok narisal, mu lahko otrok namigne z besedami (npr. »velika žival z grivo«). Ko oseba pravilno ugane besedo, se vlogi zamenjata (otrok ugiba, druga oseba pa riše). Če otrok že pozna črke, lahko oseba besedo, namesto da jo nariše, napiše s prsti po zraku. Otrok nato ugiba, kaj je druga oseba napisala. Pri tem naj bo oseba pozorna, da piše zrcalno od desne proti levi, da lahko otrok, ki stoji pred osebo, besedo pravilno prebere. Lahko pa dejavnost izvedeta tako, da oba stojita na isti strani.

DODATNE MOŽNOSTI

Dejavnost »Ugani, kaj sem narisal/napisal« lahko izvedete tudi tako, da rišete/pišete drug drugemu na hrbet.

Grafomotorika

Risanje ali pisanje v različni material "ČUTIM, KAKO RIŠEM/PIŠEM"

Pripomočki:

- sipkega material (pesek, mivka, zdrob, moka, polenta ...) ali
- mazljiv material (brivska pena, stepena smetana ...)
- pladenj/deska/posoda z večjim ravnim dnom

Potek:

Pripravimo pladenj (oz. drugo posodo z velikim ravnim dnom) in nanj damo toliko sipkega ali mazljivega materiala, da bo prekrito celo dno posode in t. i. »pislana plošča« je pripravljena. Otrok lahko v sipki ali mazljivi material nariše ali napiše kaj poljubnega. Lahko mu vi nakažete vzorec, ki ga mora on nadaljevati. V pesek lahko vadi zapis posameznih črk, ki se jih je že naučil.

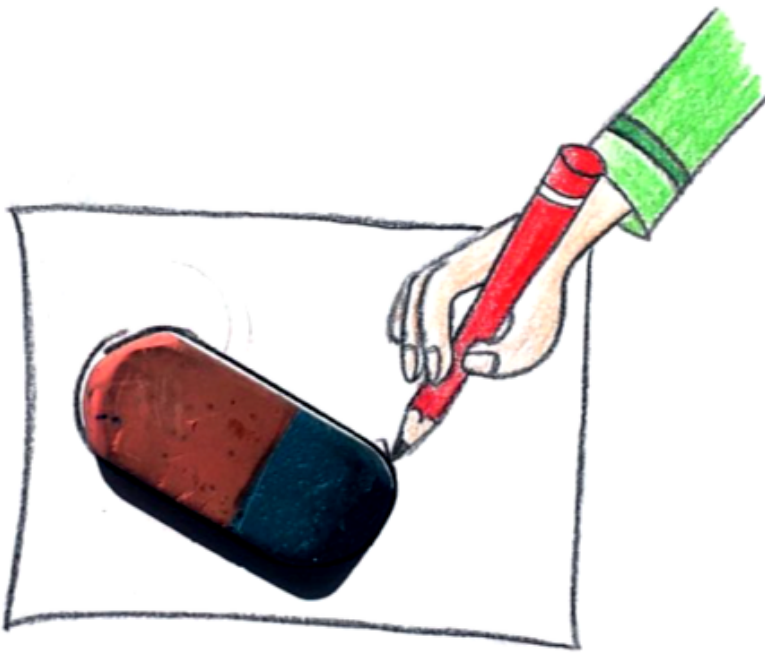
DODATNE MOŽNOSTI

Če želite imeti to dejavnost hitro pripravljeno za večkratno uporabo, lahko pripravite senzorne vrečke. To storite tako, da vsujete v 1l zip-lock vrečko majhno količino sipkega materiala in jo zaprete. Da preprečite odpiranje vrečke in razsipanje materiala, lahko vrečko tudi zalepate z lepilno pištolo ali močnejšim lepilnim trakom. Vrečko položite na mizo oz. drugo ravno podlago, otrok pa lahko nanjo piše tako, da s prsti vleče po vrečki, zaradi česar se bo začel premikati tudi sipki material. Vlečenje prstov po vrečki bo za seboj pustilo sled v sipkem materialu. Ko želi otrok narisati ali napisati nekaj drugega, vrečko pretrese in že je na voljo za ponovno uporabo.

Grafomotorika

Obrisovanje

SKRIVNOSTNI OBRISI

Pripomočki:

- različni predmeti
- svinčnik ali flomaster
- večji list papirja

Potek:

Otrok naj poišče različne predmete v stanovanju (škarje, radirka, copat, skodelica ...), v naravi (storž, drevesni list, kamen ...) in jih obriše s svinčnikom ali flomastrom. Nato naj predmete odmakne in jih med seboj pomeša (npr. v vreči ali z zaprtimi očmi, lahko pa jih pomeša namesto njega nekdo drug). Nato naj otrok poišče pare obris-predmet.

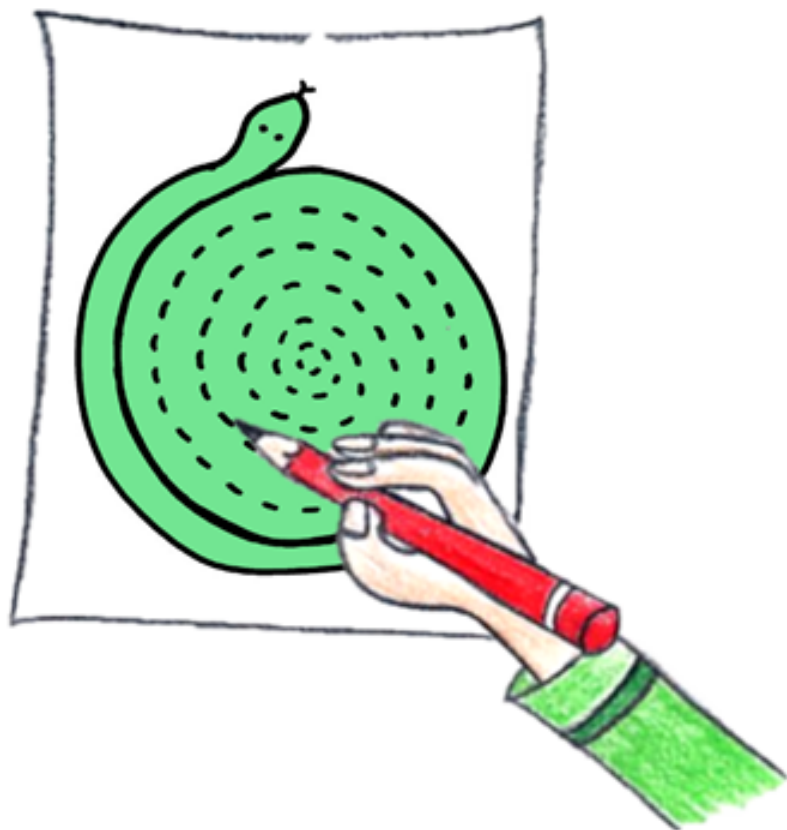
DODATNE MOŽNOSTI

Dejavnost se lahko nadgradi tako, da otrok obrisom predmetov doriše še podrobnosti. Risbo predmeta lahko tudi pobarva in pri tem pazi, da pri barvanju ne gre prek črte. Otrok lahko na peki papir, prilepljen na hladilnik, obrisuje tudi magnetne in enako potem išče prave pare.

Grafomotorika

Grafomotorične vaje

VAJA DELA MOJSTRA

Pripomočki:

- priloge št. 6 - 14
- pisalo (na začetku debelejše, nato lahko vse tanjše)

**Če priloge plastificirate, uporabite flomaster, ki ga je mogoče pobrisati.*

Potek:

Natisnite ali prerišite priloge. Ker je pri razvijanju grafomotorike dobrodošlo, da dobi otrok čim več izkušenj preko lastne dejavnosti, lahko prilogo preríše otrok sam. Otrok naj nadaljuje začeti vzorec. Za začetek lahko otrok natisnjeni ali prerisani predlogi sledi s prstom, nato s pisalom.

Priporočljivo je, da otrok izpolnjuje grafomotorične vaje v takem vrstnem redu, kot so v prilogah (saj si sledijo od lažje k težji).

DODATNE MOŽNOSTI

Ker je za otroke, ki so fino motorično in grafomotorično manj spretni, pomembno, da veliko vadijo, je priporočljivo, da posamezno vajo otrok večkrat ponovi. Da prilog ne tiskate vedno znova, jih lahko natisnete enkrat in jih nato plastificirate. Otrok bo tako lahko posamezno prilogo z grafomotorično vajo izvedel s flomastrom in jo nato pobrisal s krpico. Predloga z vajo bo pripravljena za ponovno uporabo. Za dodatno ponovitev lahko otrok posamezno grafomotorično vajo izvede na površini velikih dimenzij (npr. prikazani vzorec preríše s kredo na asfalt). Poleg tega pa lahko po zgledu dejavnosti »Čutim, kako rišem/pišem« posamezni vzorec nariše v sipki ali mazljivi material. Za več ponavljanja lahko grafomotorične vaje, pripravljene za tiskanje, najdete na spletu, če v brskalnik vtipkate katerega izmed naslednjih iskalnih nizov: "grafomotorika", "grafomotorika vaje" ali "graphomotor worksheets".

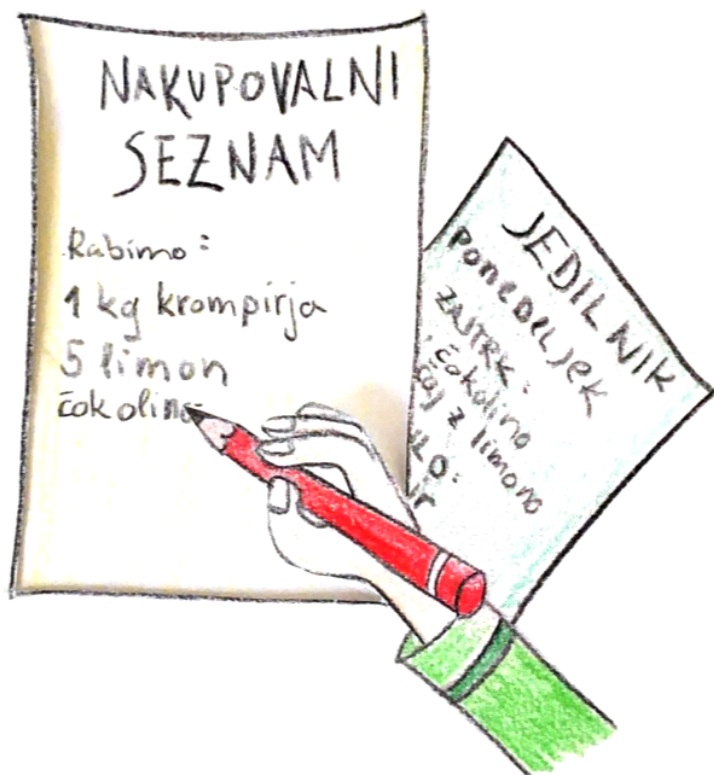
Grafomotorika

Funkcionalno pisanje (osmišljeno pisanje)

SESTAVLJANJE JEDILNIKA IN NAKUPOVALNEGA SEZNAMA

Pripomočki:

- list papirja
- pisalo

Potek:

Otrok naj pomaga pri sestavljanju jedilnika npr. za naslednji dan ali teden. Otrok naj za posamezen dan zapiše, katere jedi bodo na meniju in katere sestavine potrebujete za to. Ob tem lahko otrok samostojno ali skupaj z vami ugotovi (npr. pogleda v hladilnik, shrambo, klet ...), katere sestavine in koliko le-teh že imate doma in katere bi morali še kupiti. Otrok naj sproti zapisuje na nakupovalni seznam živila ali katerokoli druge stvari, ko vam jih začne zmanjkovati v gospodinjstvu. Priporočljivo je, da nakupovalni seznam in jedilnik hranite v kuhinji, kjer ju bo otrok lahko sproti dopolnjeval.

DODATNE MOŽNOSTI

Da bo otrok v predlagani dejavnosti prepoznal uporabno vrednost, lahko sodeluje pri nakupovanju tako, da v trgovini poišče ustrezno količino določenih stvari z nakupovalnega seznama. Za osmišljanje jedilnika, ki ga je učenec pomagal sestaviti, lahko pomaga tudi pri pripravi jedi. Če otrok še ne zna pisati, mu damo reklamni letak, ki ga prelistamo skupaj z njim, in mu sproti povemo, katero živilo potrebujemo. Otrok ga poišče na fotografiji, ga obrobi z debelim flomastrom in izreže s škarjami po narisani črti. Izrezane slike izdelkov naj še prilepi z lepilom na list papirja, ki bo predstavljal slikovni nakupovalni seznam.

Grafomotorika

Funkcionalno pisanje (osmišljeno pisanje)

PISANJE PISMA, VOŠČILNICE,
RAZGLEDNICE

Pripomočki:

- papir/voščilnica/
razglednica
- pisalo

Potek:

Otrok lahko uporabno vrednost v pisanju prepozna prek dejavnosti, ki vsebujejo pisanje in imajo pomen v vsakdanjem življenju. Take dejavnosti so npr. pisanje pisem, voščilnic in razglednic, ki nam omogočajo komunikacijo in povezovanje z drugimi ter nas naučijo drugih uporabnih veščin (npr. kam na pisemsko ovojnico napisati naslovnikove podatke ...). Otroka spodbudimo, da prijatelju, ki ga že dolgo ni videl ali pa živi v tujini, napiše pismo. Ko smo na počitnicah, naj otrok pomaga napisati razglednico. Ko kdo izmed sorodnikov ali otrokovih prijateljev praznuje rojstni dan, mu naj napiše voščilnico. Enako ga spodbudimo k pisanju voščilnic ob drugih praznikih.

DODATNE MOŽNOSTI

Če je otrok še mlajši in ne zna pisati, naj nekaj nariše na razglednico ali voščilnico, če pa že pozna črke v svojem imenu, naj se na razglednico, voščilnico ipd. vsaj podpiše. Za dodaten razvoj fine motorike in popestritev dejavnosti spodbudimo otroka, da voščilnico izdela sam (npr. jo sam izreže iz tršega papirja, oblikuje naslovno stran), da na ustrezno mesto prilepi znamko in napiše podatke naslovnika na pisemsko ovojnico.

Literatura

Hrovat, L. (2017). Razvijanje fine motorike. Didakta, 26(194). Radovljica: Didakta.

Huffman, J. M. in Fortenberry, C. (2011). Helping Preschoolers Prepare for Writing: Developing Fine Motor Skills. YC Young Children, 66(5), 100, 102–103.

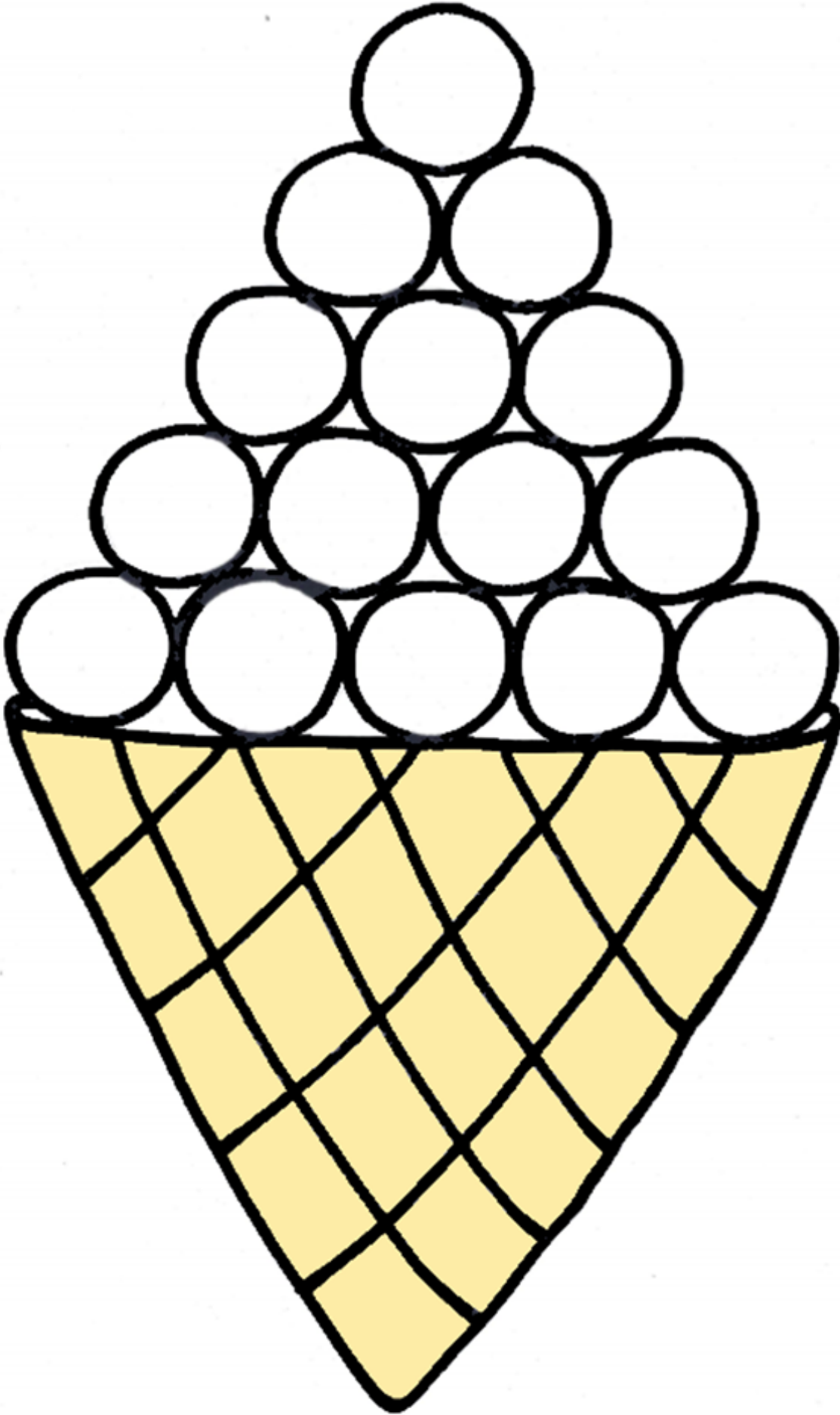
Terčon, J. (2010). Zgodnja obravnava otrok z dispraksijo. Bilten Bravo, 6(13). Ljubljana: Društvo Bravo, 42–54.

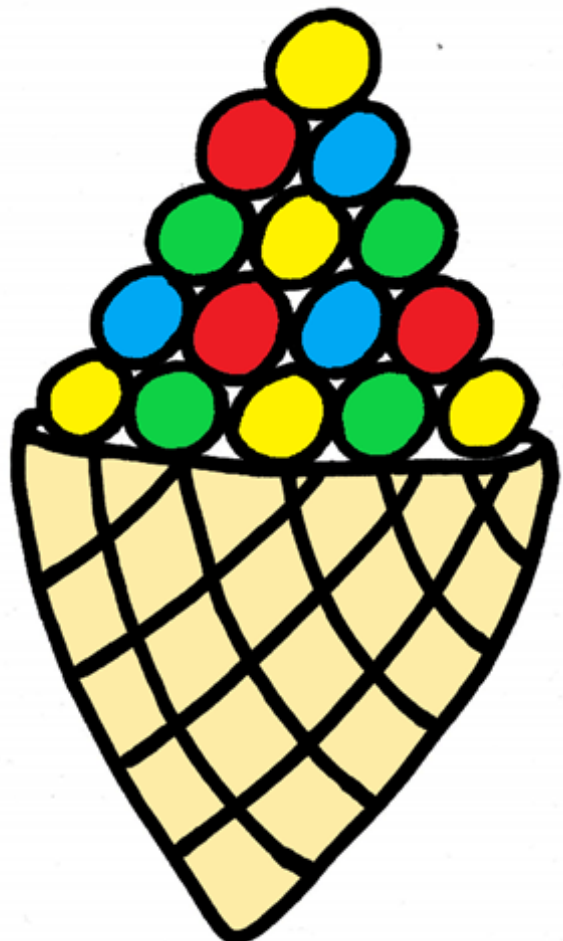
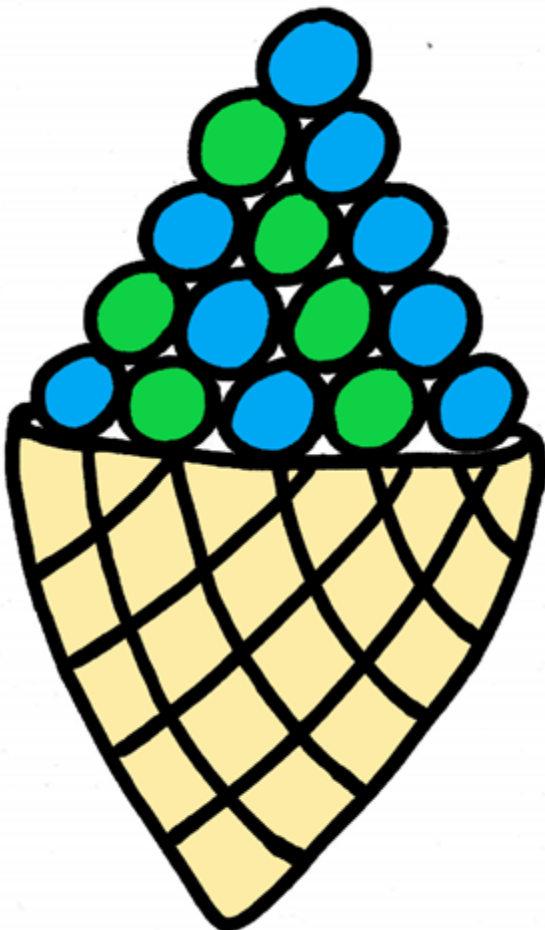
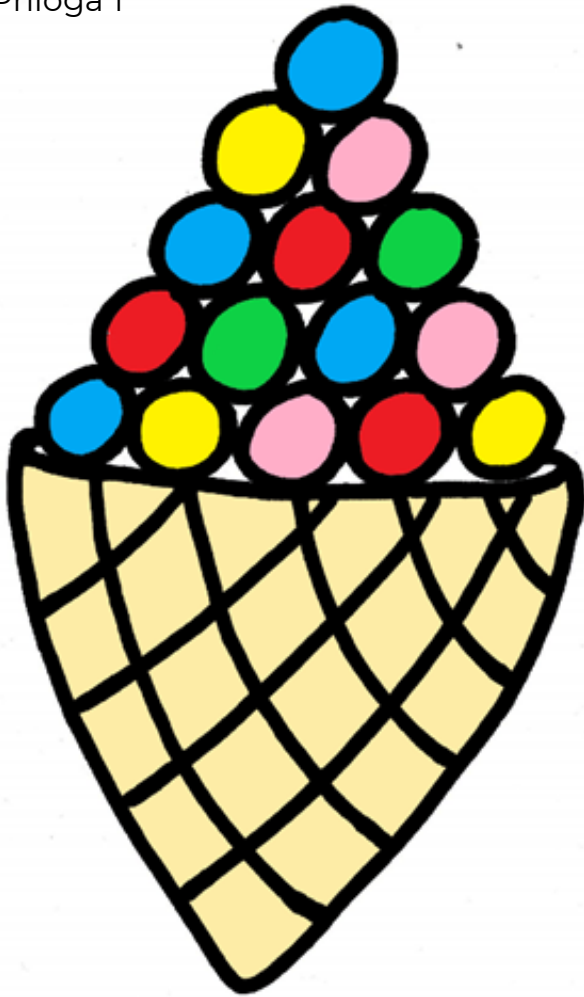
Terčon, J., Lindav, K. in Obreza, U. (2013). Aktivnosti za spodbujanje motorike in zaznavanja pri predšolskih otrocih. Bilten Bravo, 9(18), 43–51.

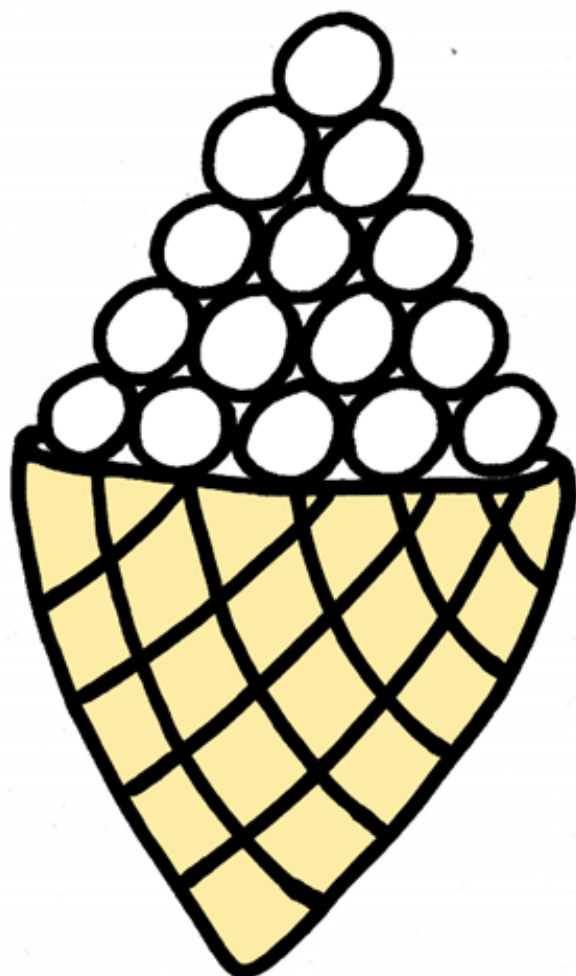
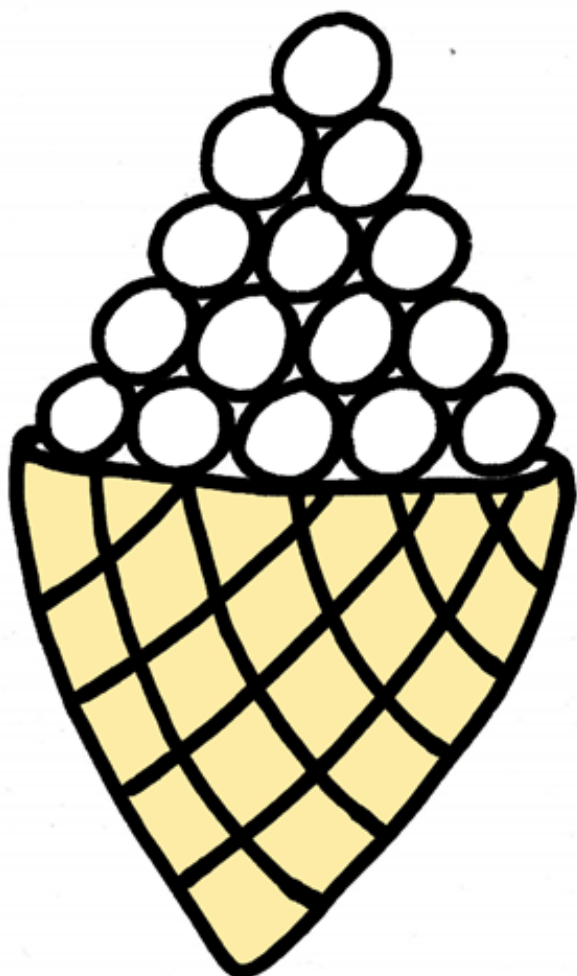
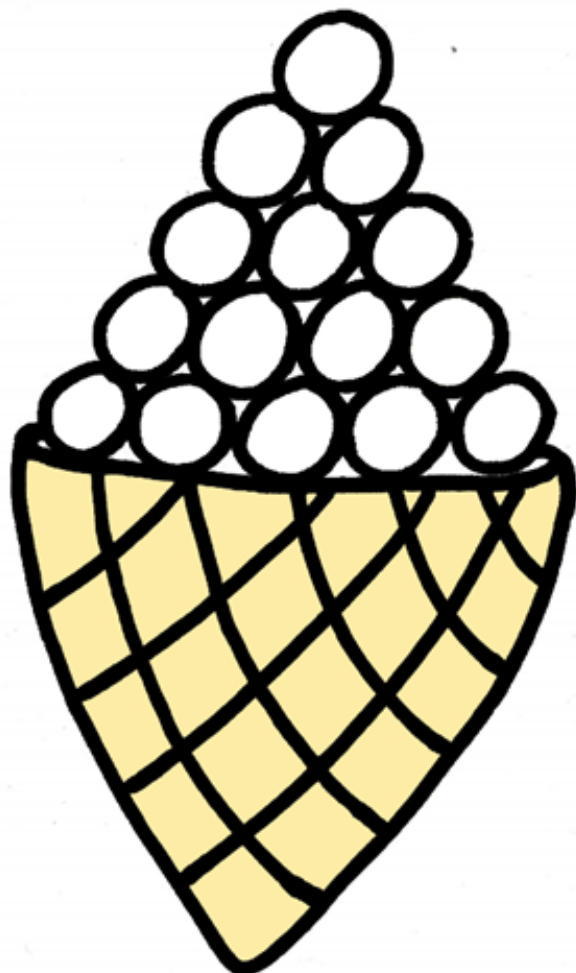
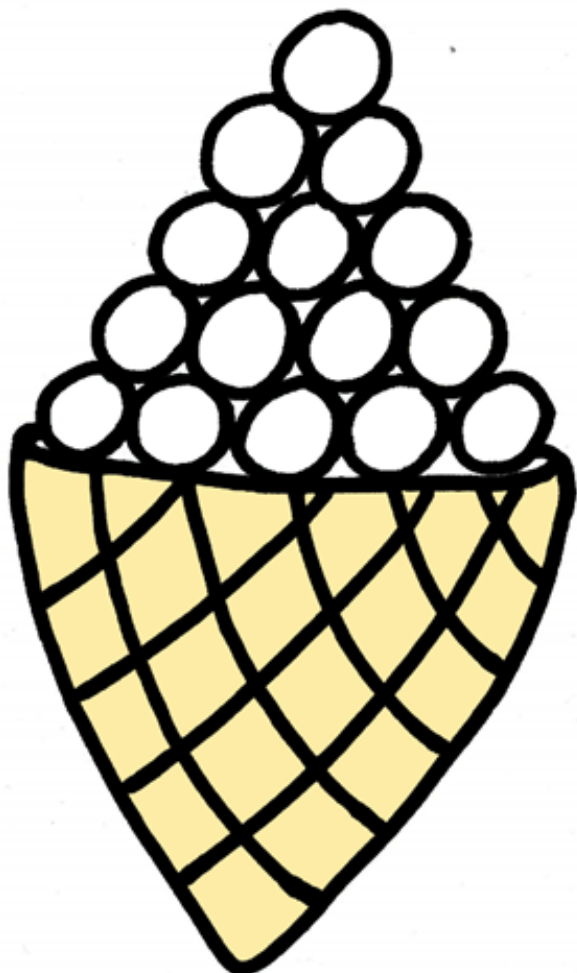
Dejavnosti smo zasnovale same.

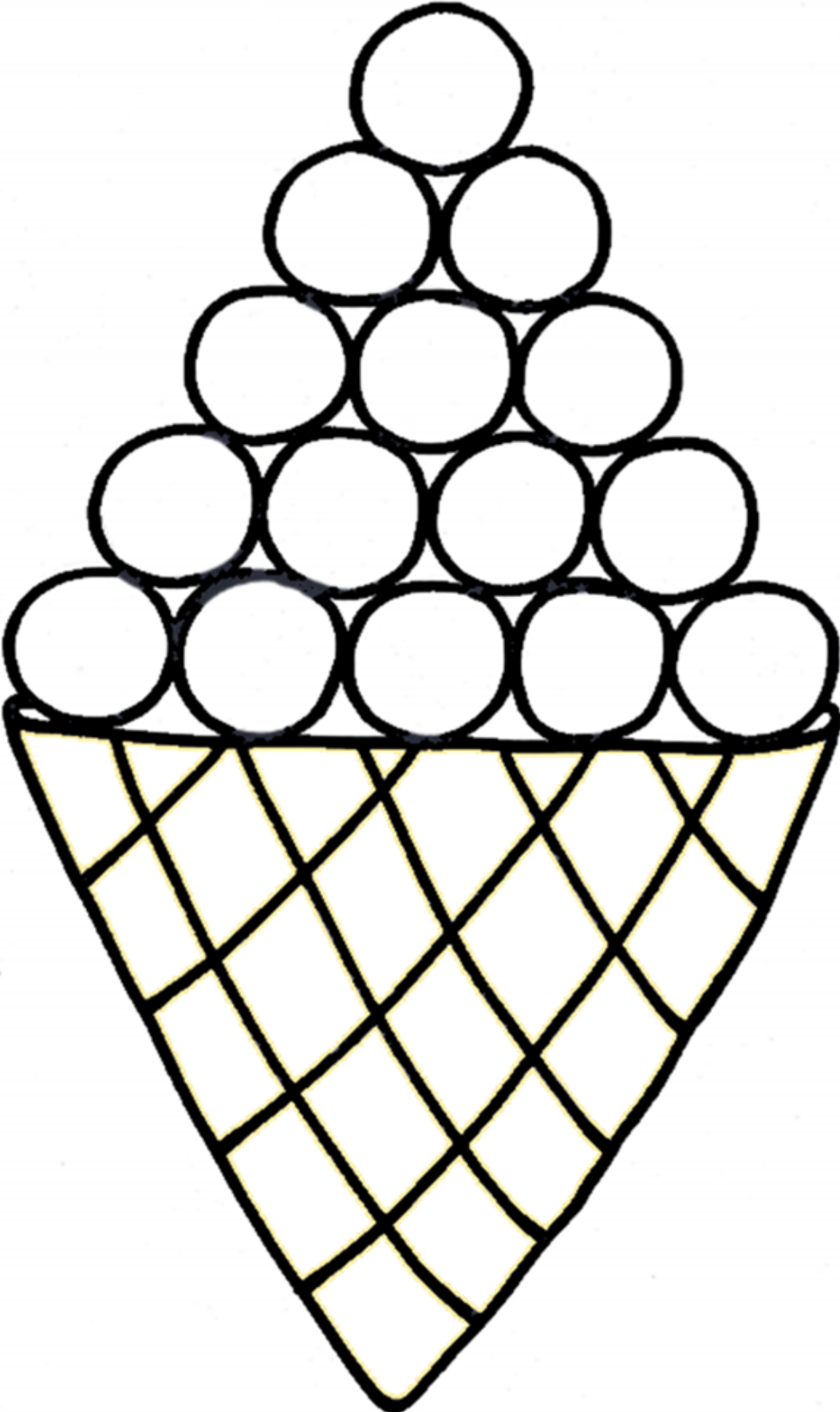
Ilustracije in priloge: Natalija Golob, Petra Suhoveršnik

Ikone: Freepik (<https://www.flaticon.com/>)

ŽOGICI

VESELKOTA

ČRVA in

KAČO

MAVRICO

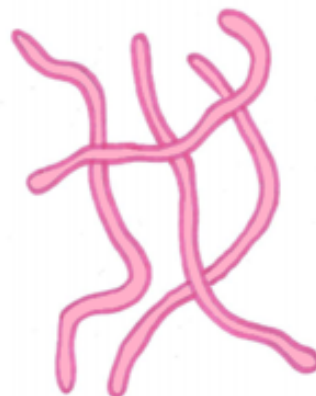

PREGNETI

IN

OBLIKUJ

ŠPAGETE

JABOLKO

DEŽNE
KAPLJICE

POLŽA

PIRAMIDO

HIŠO

KORENJE

KROF

SNEŽAKA

METULJA

SONCE

AVTO

PINGVINA

PICO

ČRKO P

ROŽO

ČRKO E

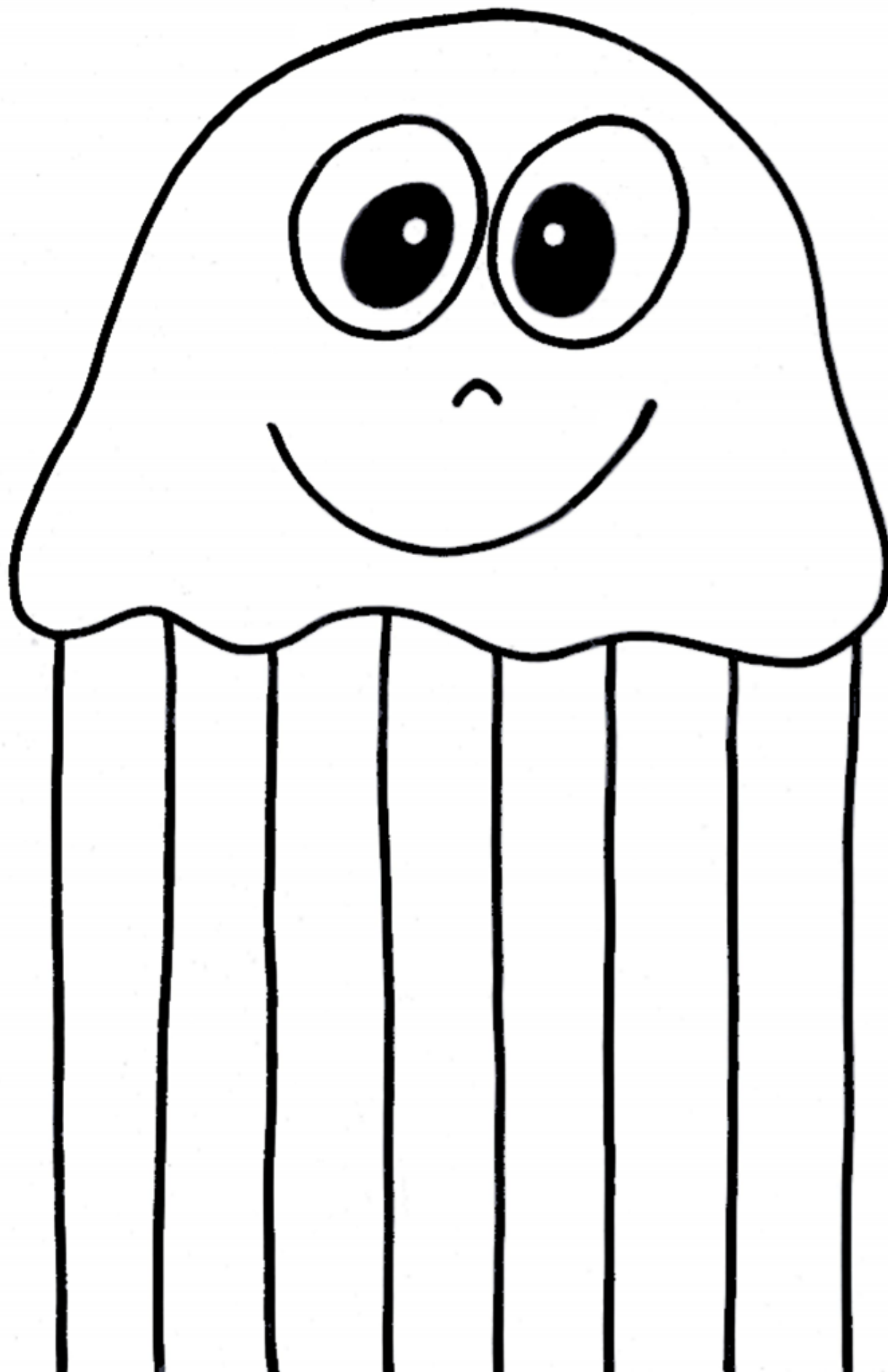

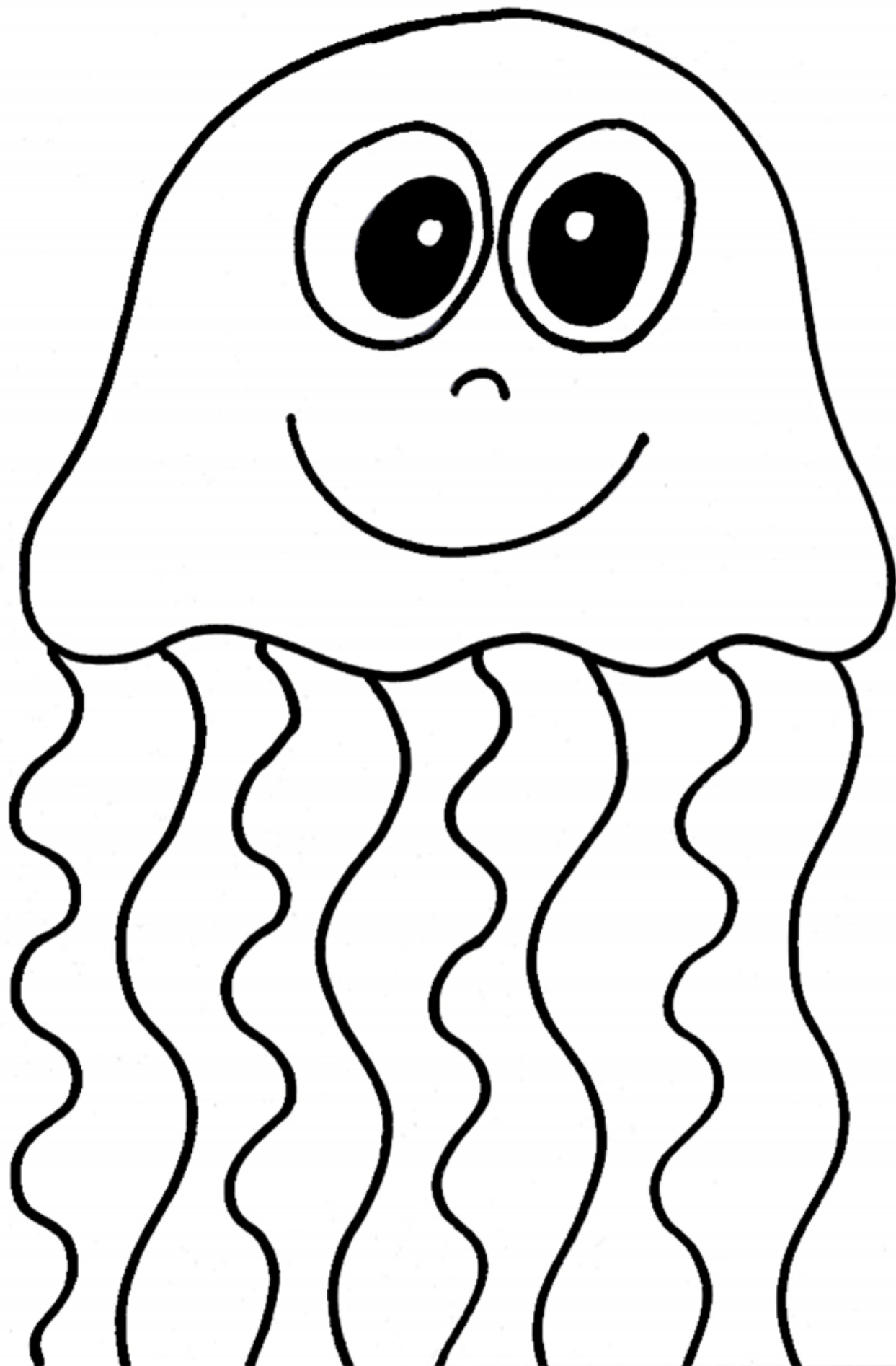
JADRNICO

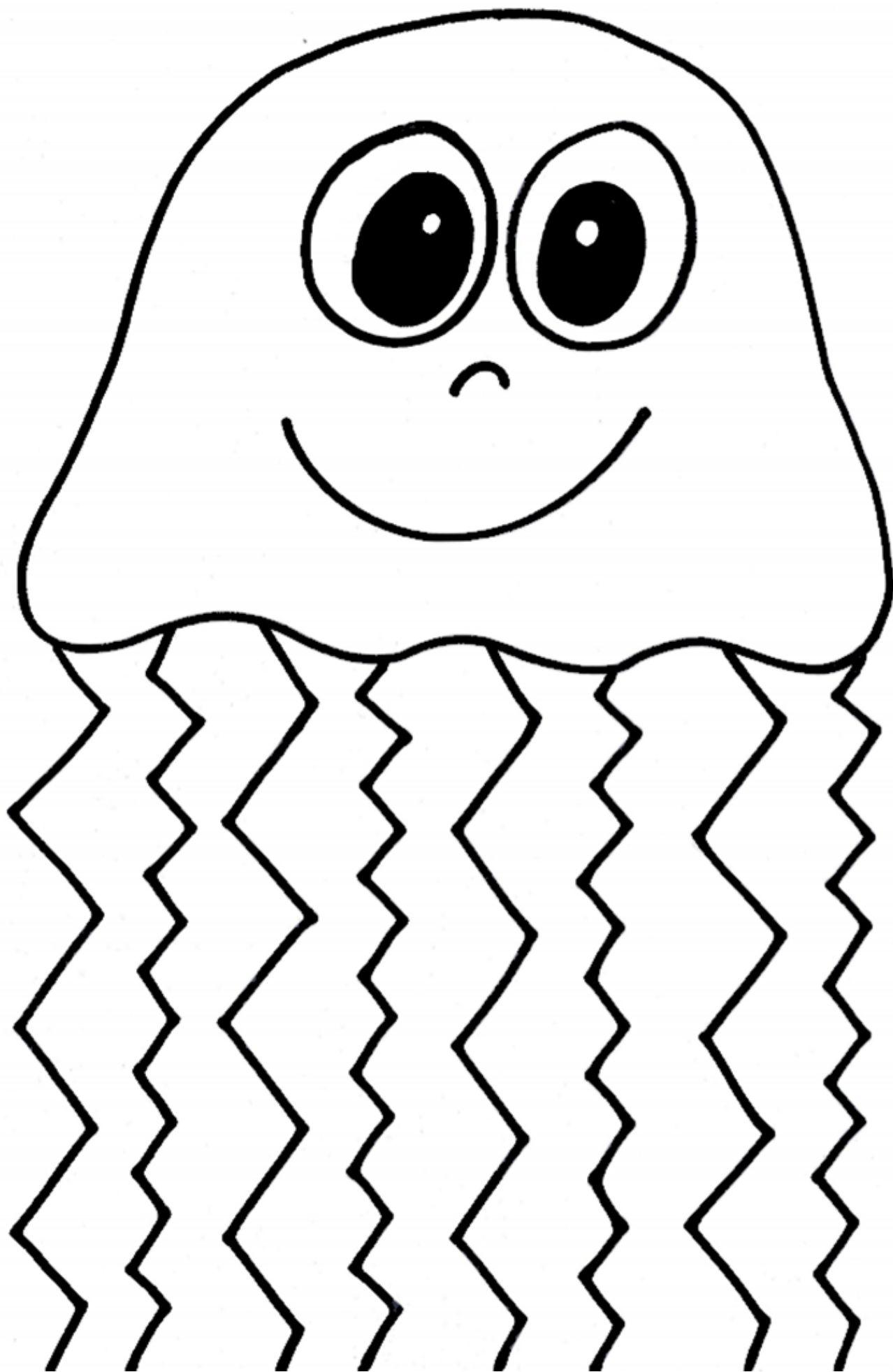

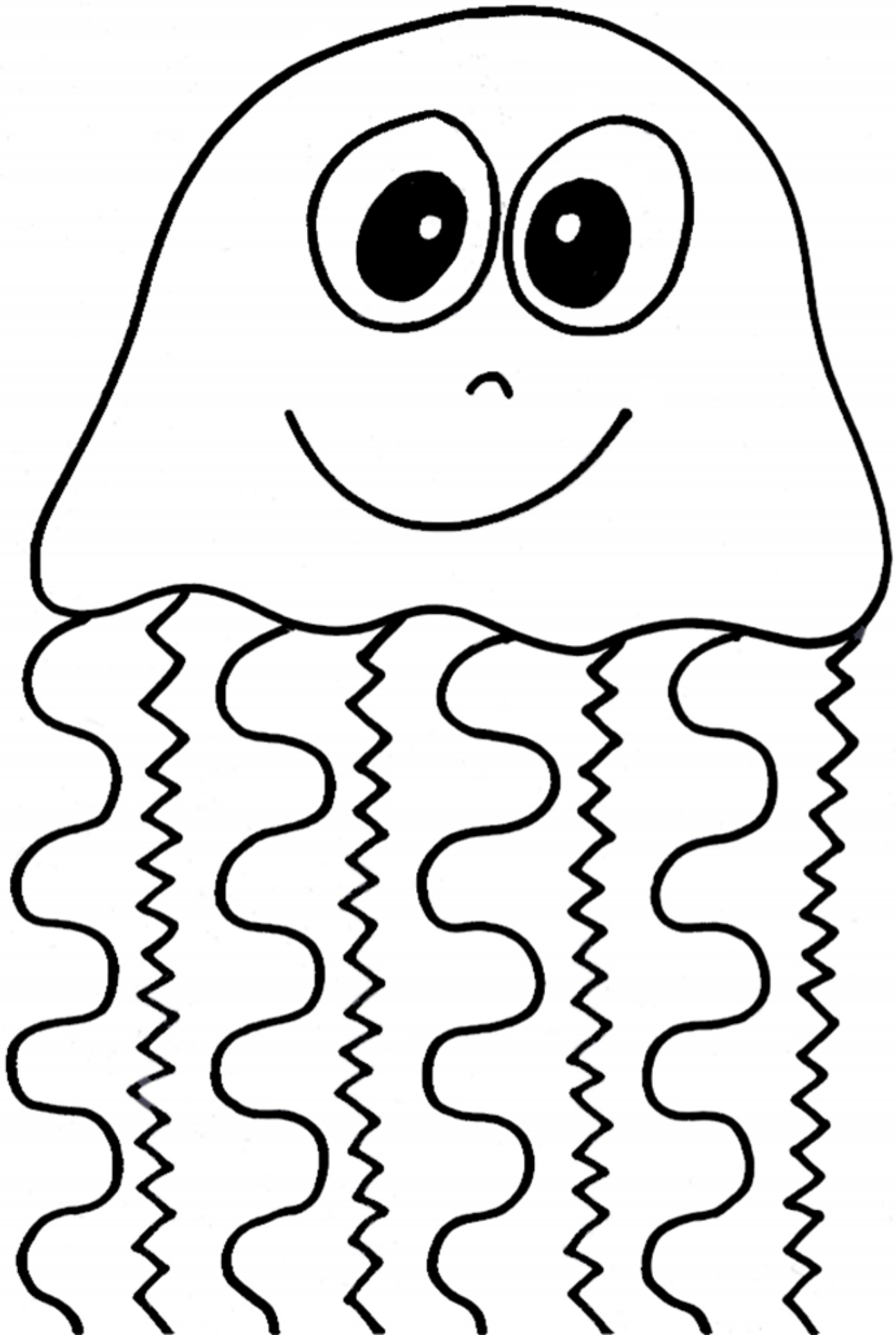
ČRKO A

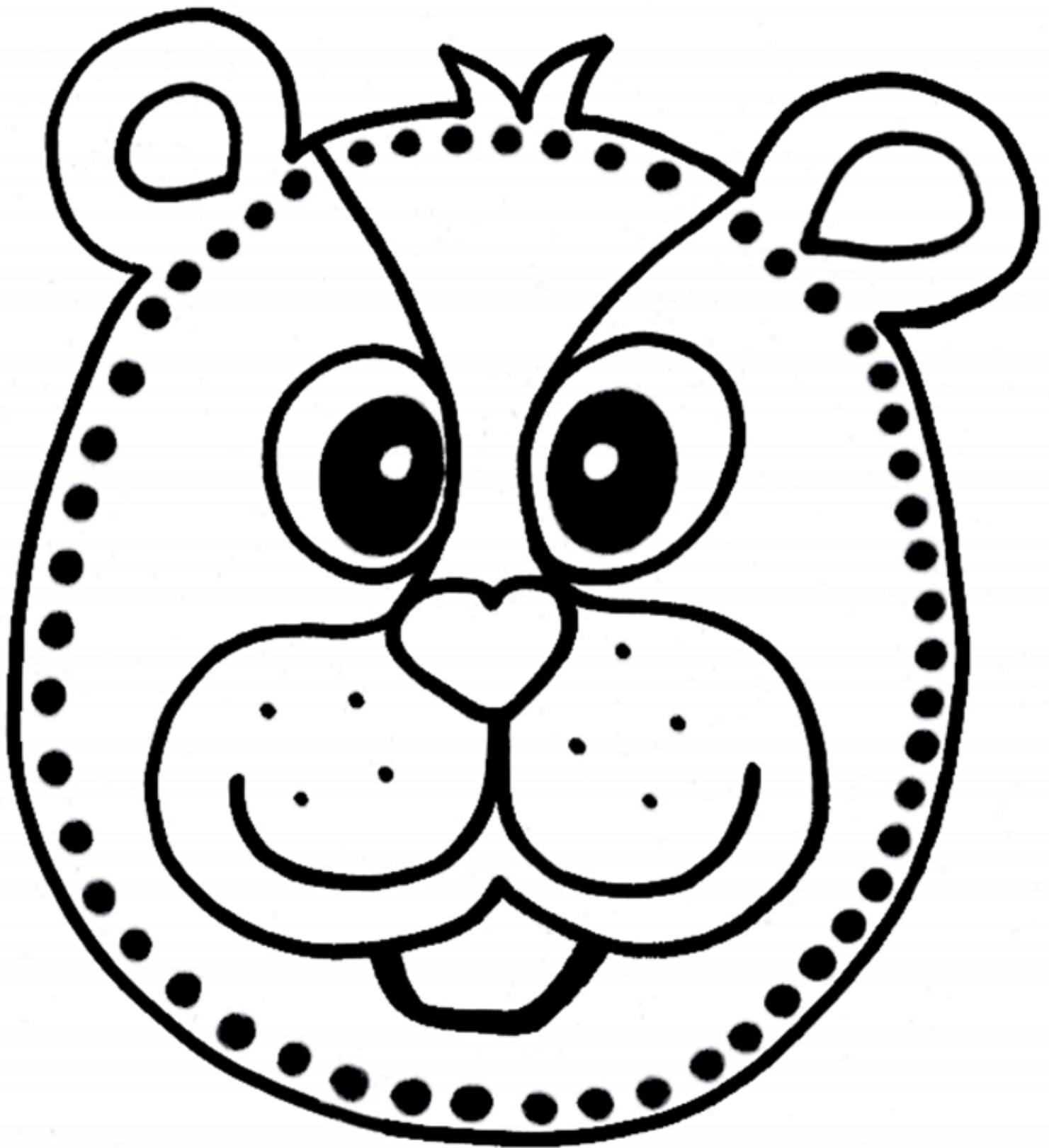

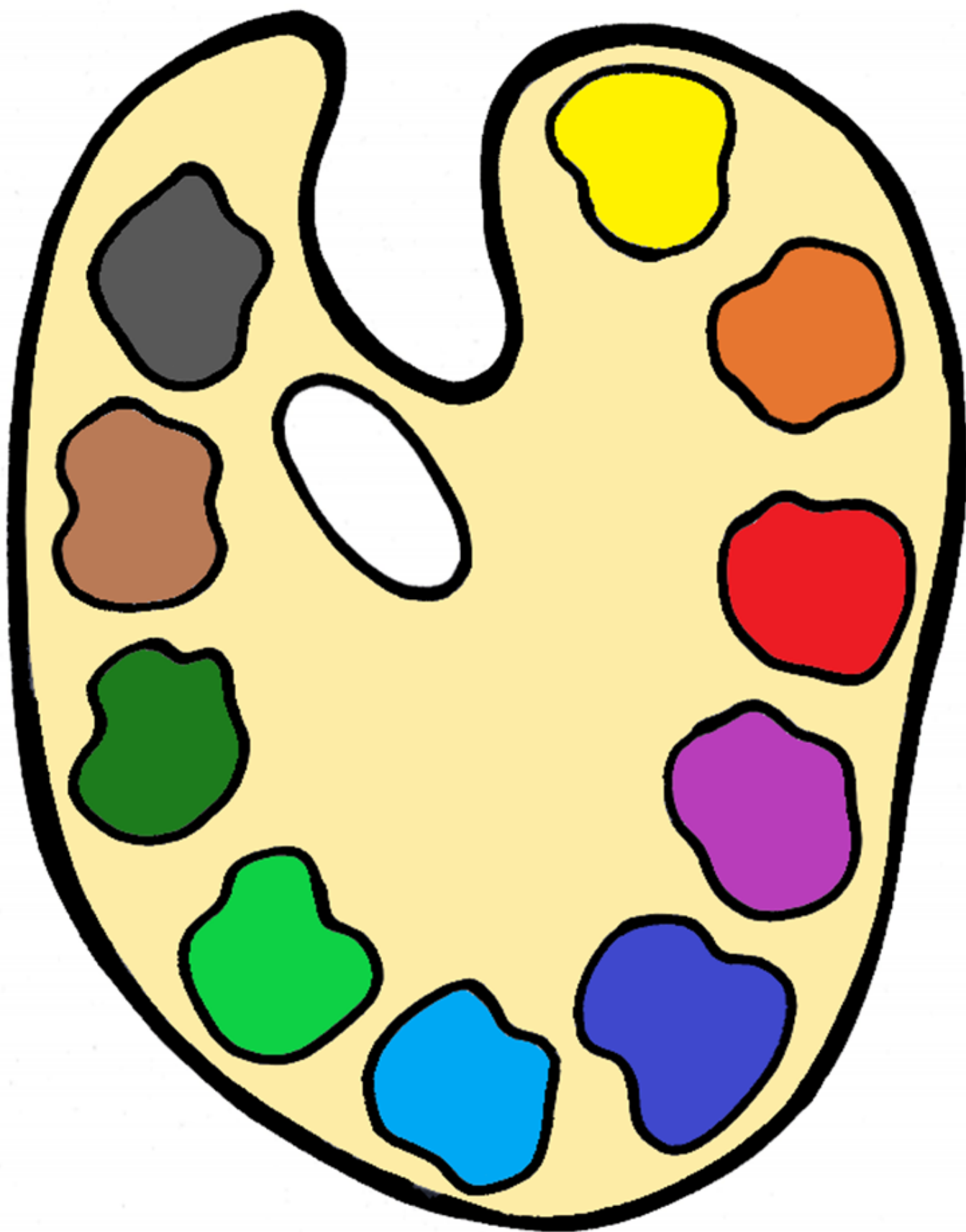

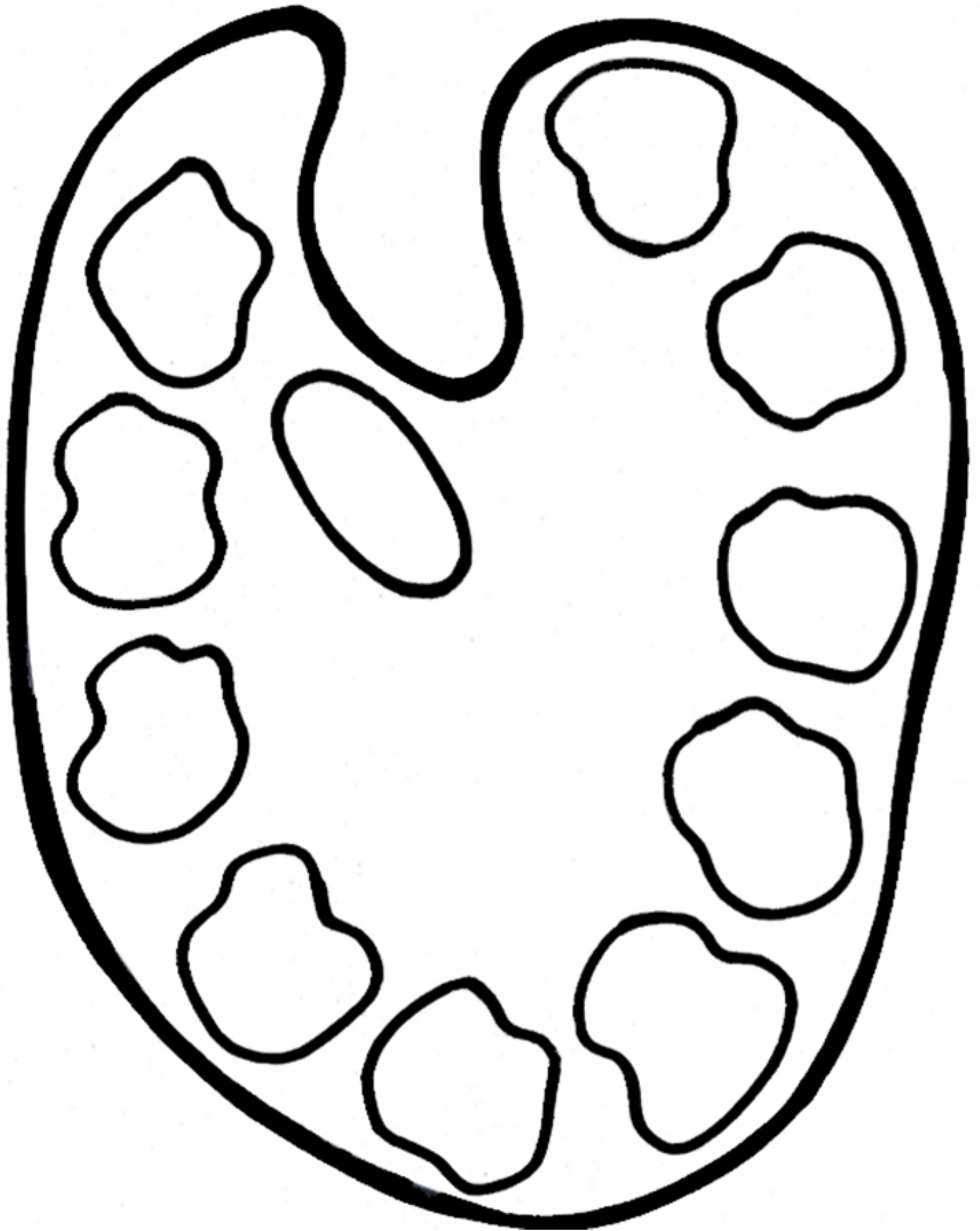

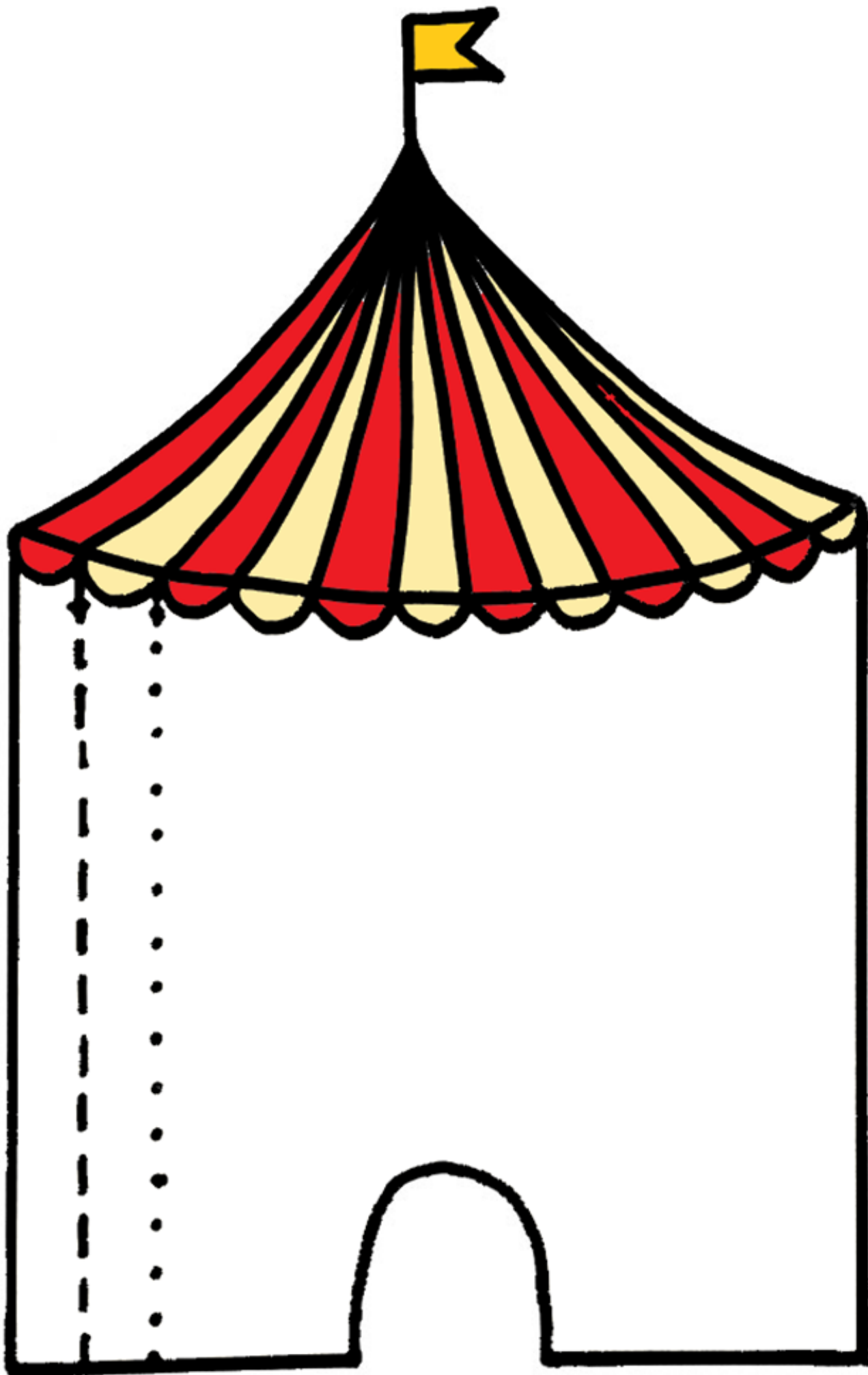

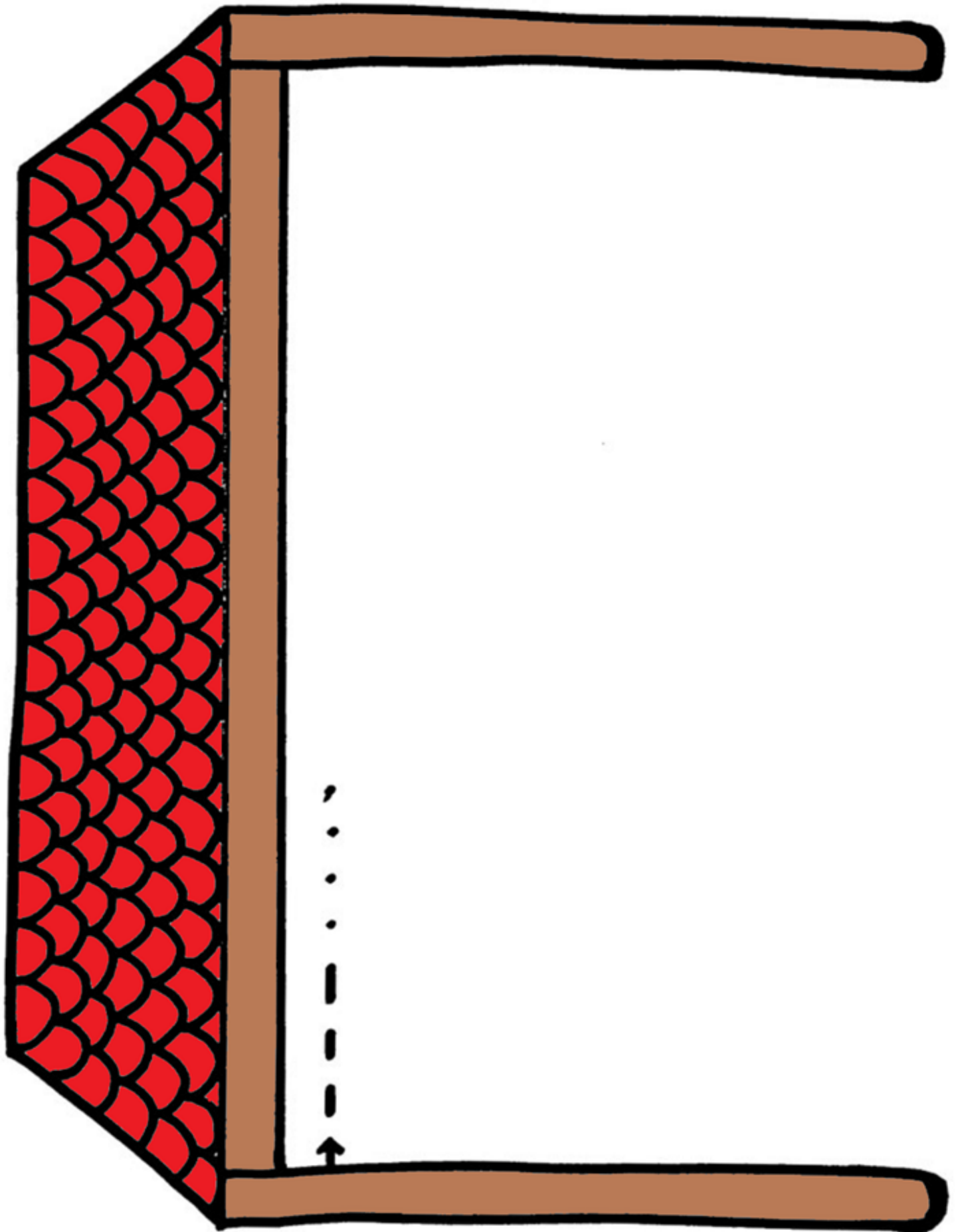

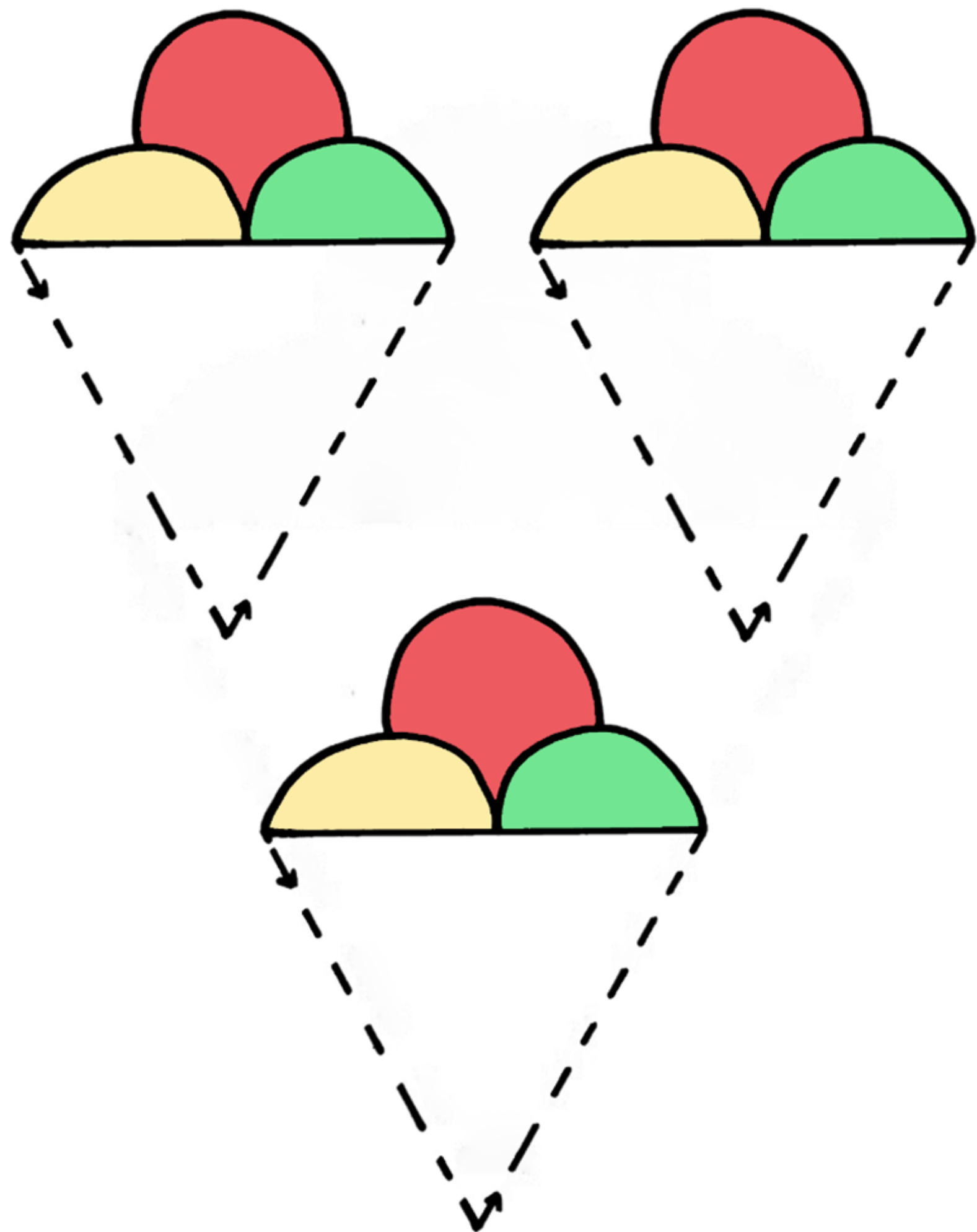
Priloga 6: Cirkuškemu šotoru nariši črte.

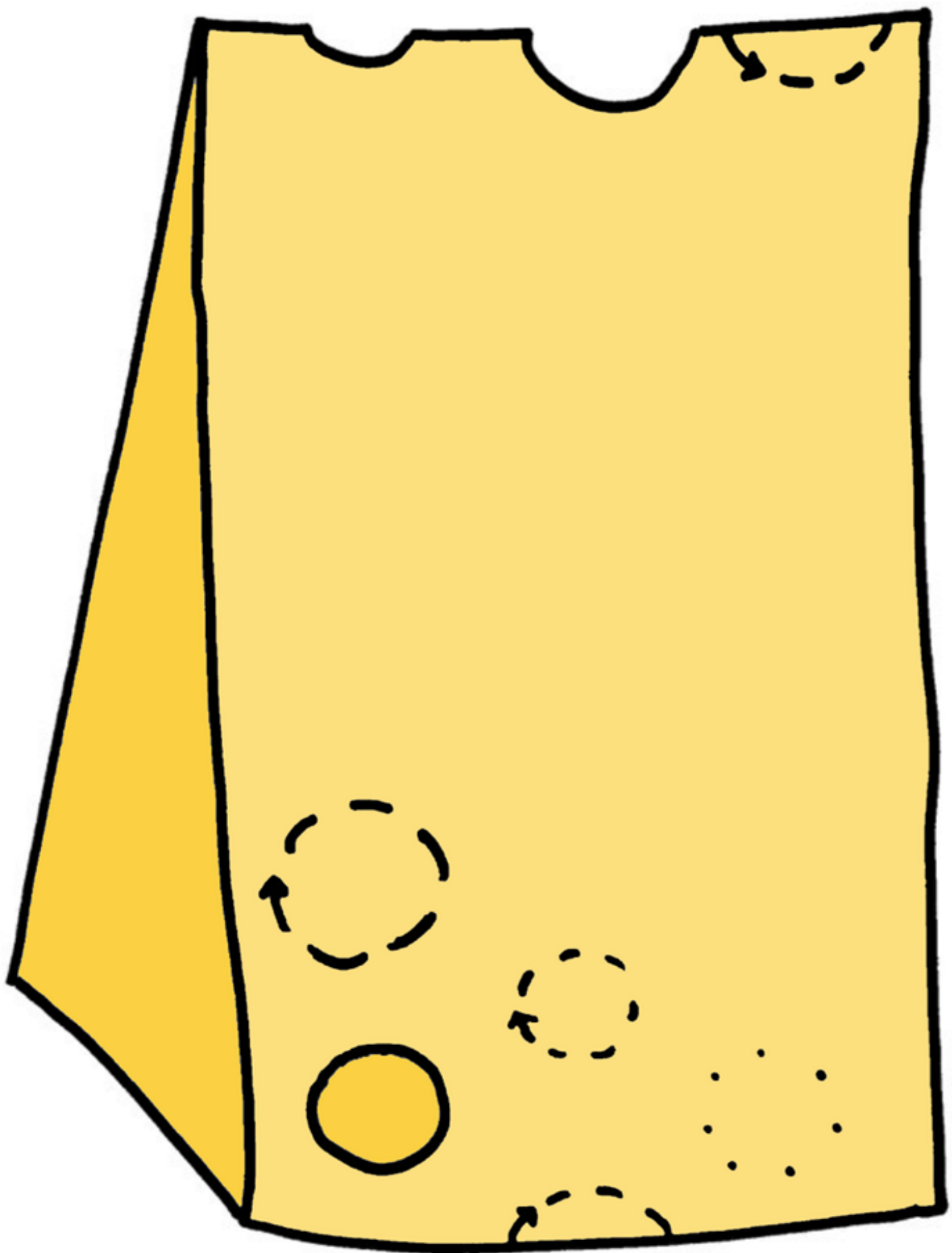
Priloga 7: Nariši manjkajoče letvice na kozolcu.

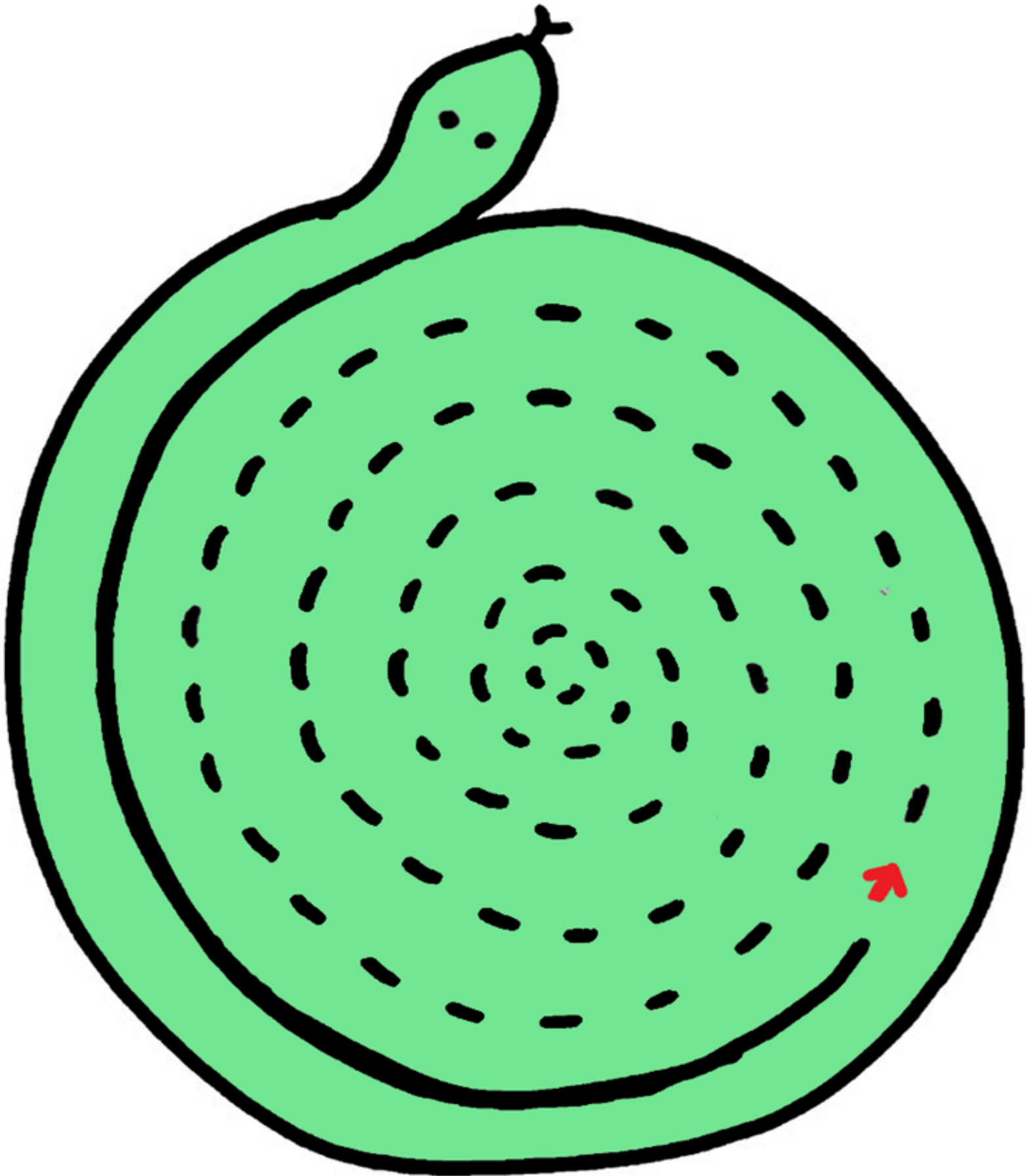
Priloga 8: Sladoledom nariši kornete.

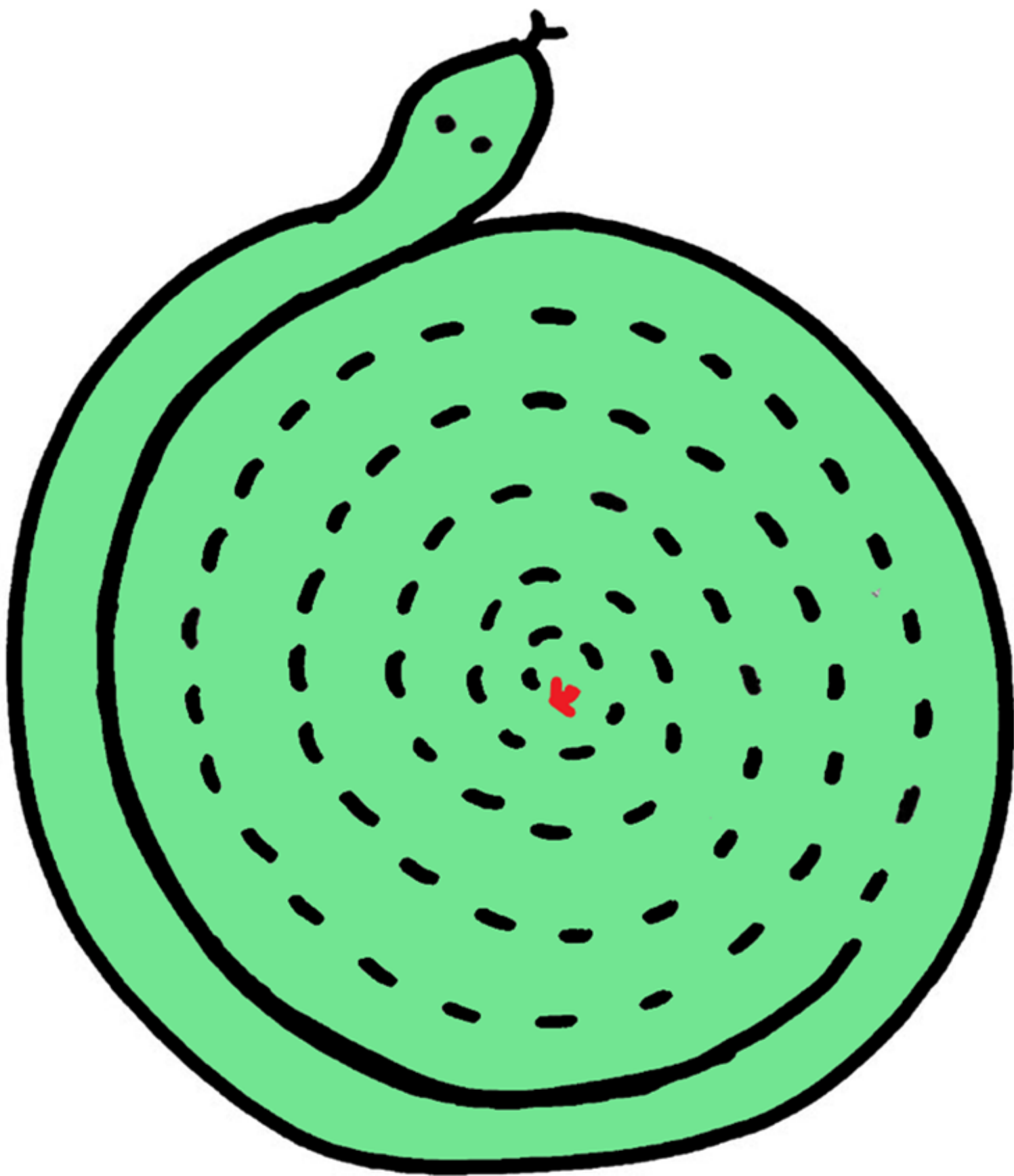
Priloga 9: Siru nariši luknje.

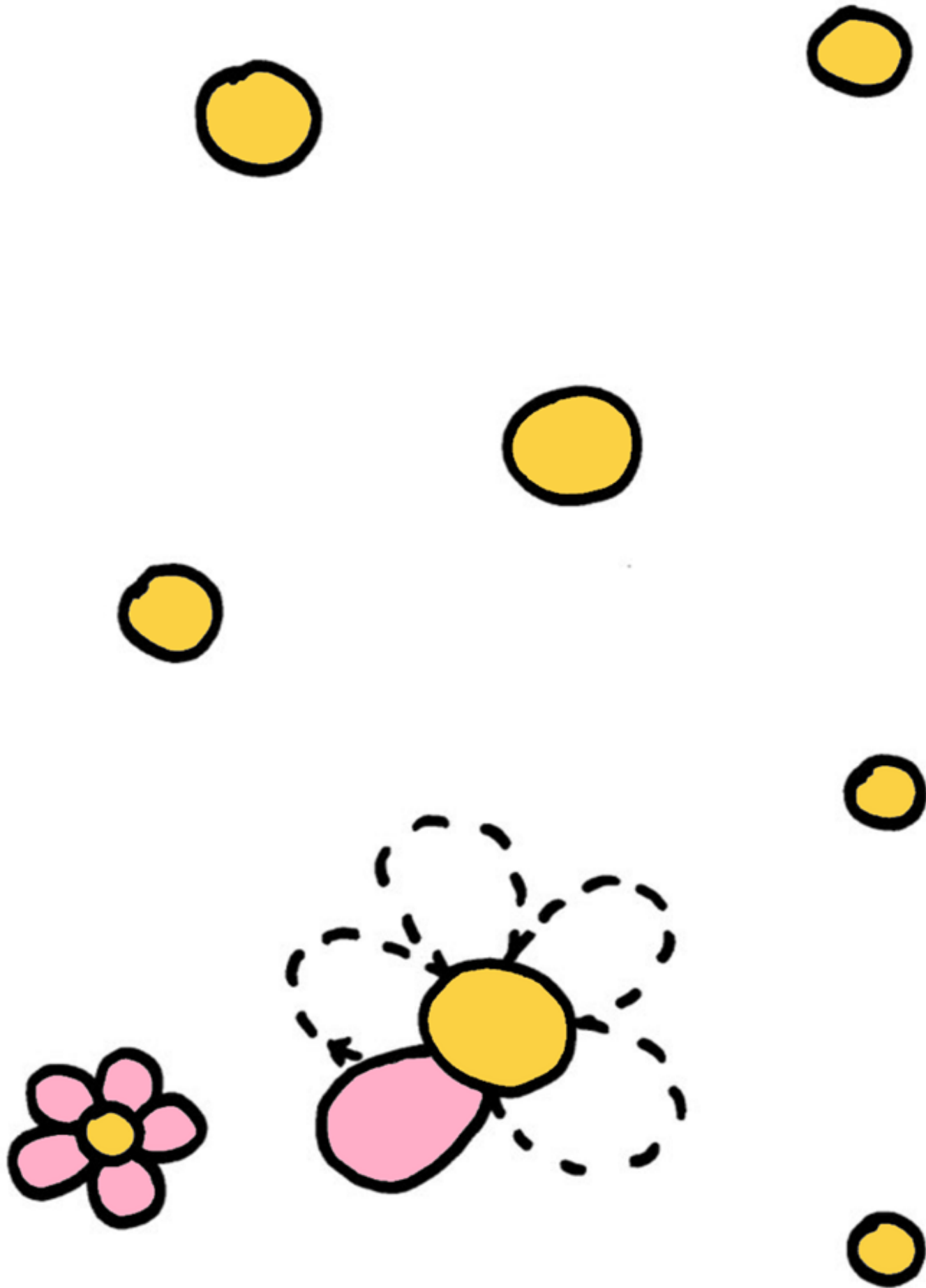
Priloga 10: Dokončaj zvito kačo od zunaj navznoter.

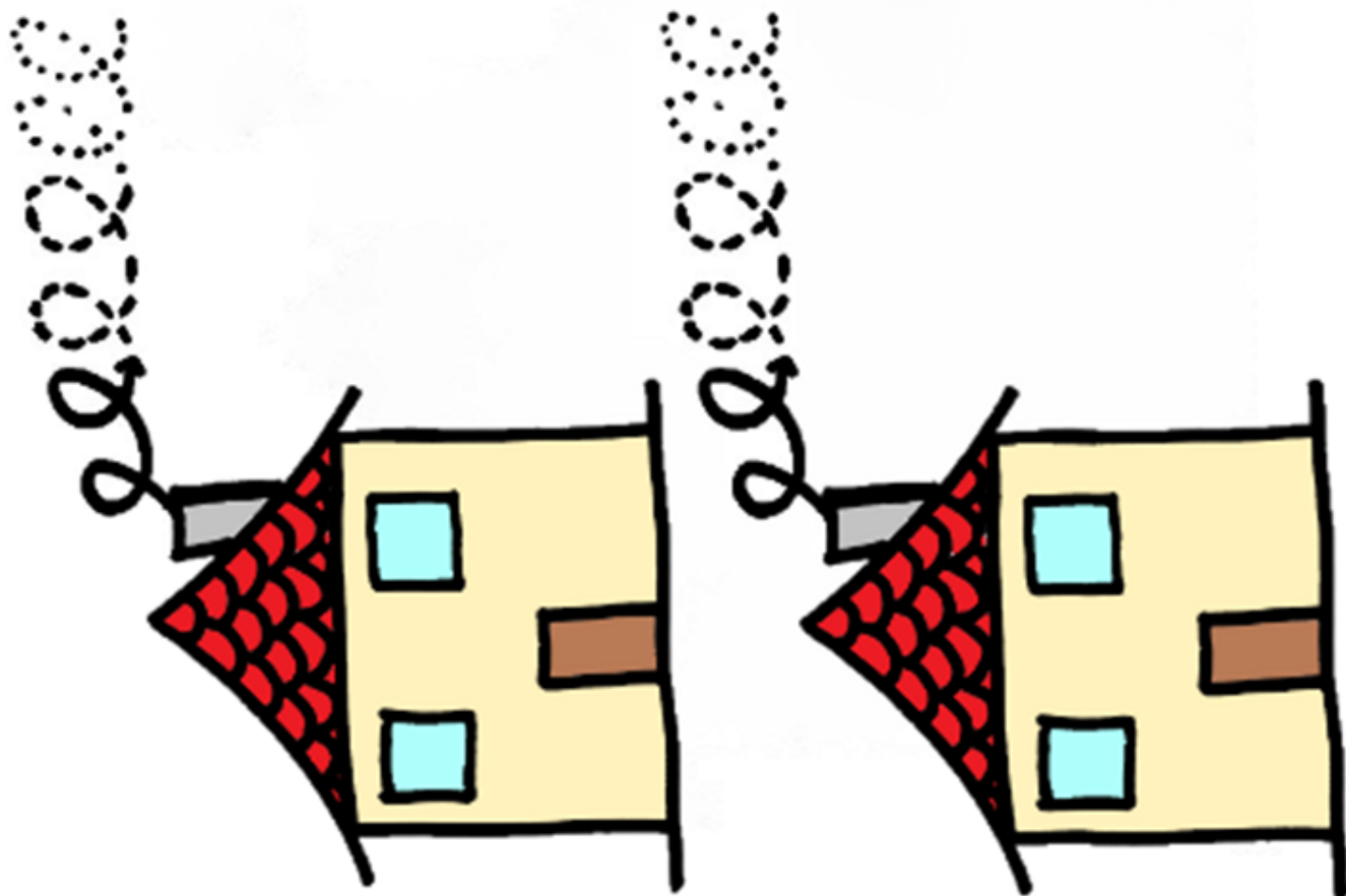
Priloga 11: Dokončaj zvito kačo od noter navzven.

Priloga 12: Rožam doriši cvetne liste.

Priloga 13: Nariši, kako se dim vije iz dimnika na hišah.

Priloga 14: Dokončaj vzorce na balonih.

